

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT 2005-2014

ALIMENTANT CONFLICTES
A ORIENT MITJÀ

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

INFORME
núm. 27

INFORME núm. 27

EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT 2005-2014

Alimentant conflictes
a Orient Mitjà

Tica Font
Eduardo Melero
Camino Simarro

Centre Delàs d'Estudis per la Pau
Barcelona, desembre 2015

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

Centre Delàs d'Estudis per la Pau
Carrer Erasme de Janer 8, entresol, despatx 9
08001 Barcelona
T. 93 441 19 47
www.centredelas.org
info@centredelas.org

Barcelona, desembre 2015

Grafisme: Fundació Tam-Tam
Portada: Síria, 2015 · Chiang Mai Diocese

D.L.: B-16799-2010
ISSN: 2013-8032

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	7
2. EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT	7
2.1 Exportacions espanyoles de material de defensa 2005-2014.....	7
2.2 Exportacions espanyoles de material de doble ús	13
2.3 Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres	14
3. DESTINACIONS QÜESTIONABLES PER A LES ARMES ESPANYOLES	16
4. POLÍTICA GOVERNAMENTAL DE FOMENT DE LES EXPORTACIONS D'ARMES	26
4.1 Novetats legislatives	26
4.2 Pla Estratègic d'Internacionalització de l'Economia Espanyola 2014-2015 i Grup de Treball d'Internacionalització del sector de Defensa.....	27
4.3 La corrupció en l'organització administrativa dedicada al foment de les exportacions d'armes espanyoles: el cas DEFEX	28
4.4 Les exportacions d'armament espanyoles a països amb un important grau de corrupció	29
5. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS	30
ANNEX	32

RESUM EXECUTIU

Les exportacions d'armes espanyoles del 2014 han ascendit a 3.203 milions d'euros (un 18% menys que el 2013, però un 925% més que en 2004), consolidant-se d'aquesta manera la tendència alcista dels últims anys. Segons el SIPRI, el 2014, l'Estat espanyol va ocupar la sisena posició al rànquing mundial de països exportadors d'armes, per darrere dels Estats Units, Rússia, França, Regne Unit i Alemanya.

Les exportacions del 2014 han representat el 4% de les exportacions mundials d'armament i l'1,3% del total de la balança comercial espanyola. El 57% de les exportacions d'armes han tingut com a destí països de la Unió Europea (1.831 milions d'euros), principalment Regne Unit (862,69 milions d'euros), França (520,67 milions d'euros), Alemanya (272,45 milions d'euros), Itàlia (96,13 milions d'euros) i Grècia (47,44 milions d'euros); corresponen eminentment a parts i peces dels projectes de fabricació d'armes conjuntes com l'avió A400M, l'EF-2000 o els diversos míssils.

El 16% de les exportacions d'armes amb destinació a Orient Mitjà

El 16% de les exportacions (511 milions d'euros) ha tingut com a destí països d'Orient Mitjà, especialment els països del Golf Pèrsic, als quals el llavors monarca Juan Carlos I els va dedicar la seva última gira com a Cap de l'Estat entre l'abril i el juny del 2014. Les exportacions més rellevants han tingut com a destí, en primer lloc, l'Aràbia Saudita (293 milions d'euros), amb un avió d'abastiment i municions, seguit d'Egipte (108 milions d'euros) amb quatre avions de transport i components, Oman (65 milions d'euros) amb un avió de transport i components, i Bahrain (40 milions d'euros) amb municions antiaèria. Aquestes exportacions poden considerar-se il·legals si ens atenim a la pròpia legislació espanyola i europea sobre comerç d'armes a causa de la situació d'inestabilitat existent a la regió d'Orient Mitjà i, en concret, per la influència regional de països com Aràbia Saudita o Emirats Àrabs Units, els quals donen suport a una part del conflicte a Síria (grups insurgents) i a d'altres països com Líbia, Egipte o Iemen.

A més, cal destacar que el Marroc ha estat el tercer comprador més gran de municions espanyoles (89,7 milions d'euros), per darrere d'Aràbia Saudita (30,1 milions d'euros) i Bahrain (13,2 milions d'euros).

A l'Orient Mitjà és destacable que en aquest període l'Estat espanyol no hagi realitzat exportacions a l'Iraq, Palestina, Síria i Iemen; per contra, és reprovable que s'hagin exportat armes, municions, les seves parts i accessoris (TARIC 93) a Iran (590 mil euros) i a Líban (527,7 mil euros).

Autorització d'exportacions d'armes a l'Iraq i Líbia

El 2014 s'han autoritzat exportacions de material de defensa a països que estan embargats tant per Nacions Unides com per la Unió Europea. Per exemple, a l'Iraq

s'ha autoritzat l'exportació d'armes per valor de 95,8 milions d'euros (municions i vehicles blindats); autorització que posa de manifest que les exportacions d'armes s'utilitzen com un instrument de la política internacional del Govern. En aquest cas, es permet el rearmament de l'Iraq suposadament per afavorir la seva lluita contra el denominat Estat Islàmic. A Líbia s'han exportat armes per valor de 279.000 euros i autoritzat per valor de 954.000 euros; a més, s'ha autoritzat l'exportació a Líbia de material antidisturbis per valor de 6,33 milions d'euros i se li ha subministrat material antidisturbis per valor de 697 mil euros. Recordem que Líbia és un Estat fallit immers en una guerra civil i amb dos governs exercint el poder a territoris diferents. En tots dos casos, resulta evident que el criteri geopolític d'autorització de les exportacions d'armes s'anteposa al compliment de la legalitat nacional i internacional, es contravenen les lleis en exportar material militar o antidisturbis a un país embargat perquè està en guerra. Però d'altra banda, en el cas d'Egipte o Veneçuela s'han denegat exportacions o s'han suspès llicències d'exportació de material antidisturbis adduint el criteri de denegació contemplat a la llei com és la situació d'inestabilitat interna.

La institucionalització d'una via privilegiada d'influència del lobby de la indústria armamentista en la política governamental de foment de les exportacions

Un dels elements que explica l'elevada xifra de vendes d'armament és l'existència d'una política governamental de foment de les exportacions, dins la qual s'inclou el Pla Estratègic d'Internacionalització de l'Economia Espanyola 2014-2015. La novetat més destacable és la creació d'un Grup de Treball Inter ministerial per a la internacionalització del sector de la Defensa, a les reunions del qual acudeixen les dues associacions empresarials del sector: Tedae i Aesmide. D'aquesta manera, s'ha establert un lit institucional i privilegiat perquè la indústria militar espanyola influeixi en la política de foment de les exportacions d'armament.

ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

Taula 1. Valor del material de defensa exportat i autoritzat 2005-2014	9
Taula 2. Exportacions espanyoles de material de defensa a països de l'Orient Mitjà.....	11
Taula 3. Principals destinacions de les armes curtes i municions	15
Taula 4. Principals destinacions d'Orient Mitjà de les armes curtes i municions	15
Taula 5. Exportacions a països amb un IPC menor o igual a 40 punts	29
Taula 6. Principals destinacions a països amb un important grau de corrupció	30
Gràfic 1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2005-2014	8
Gràfic 2. Exportacions mundials d'armes 2005-2014	8
Gràfic 3. Valor de les armes autoritzades i exportades 2005-2014	9
Gràfic 4. Evolució de les exportacions espanyoles per destinació	10
Gràfic 5. Exportacions de material de defensa a països d'Orient Mitjà 2005-2014	11
Gràfic 6. Exportacions espanyoles de material de doble ús 2005-2014	13
Gràfic 7. Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres 2005-2014	14

ANNEX I

Taula 1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2005-2014	32
Taula 2. Exportacions espanyoles de material de defensa per categories de productes 2005-2014.....	36
Taula 3. Exportacions espanyoles de material de defensa a països de l'OCDE, OTAN, UE i amb un índex de Desenvolupament Humà mitjà i sota 2005-2014.....	37
Taula 4. Exportacions espanyoles de productes i tecnologies de doble ús 2005-2014	38
Taula 5. Exportacions espanyoles d'armes i municions, les seves parts i accessoris 2005-2014	42
Taula 6. Exportacions espanyoles d'armes de caça i tir esportiu 2005-2014.....	48
Taula 7. Exportacions espanyoles de material antidisturbis 2005-2014	52
Taula 8. Principals destinacions a països amb un important grau de corrupció 2014.....	53

Tica Font • directora de l'Institut Català Internacional per la Pau i investigadora del Centre Delàs d'Estudis per la Pau

Eduardo Melero • professor de Dret administratiu, Universidad Autónoma de Madrid i investigador del Centre Delàs d'Estudis per la Pau

Camino Simarro • investigadora del Centre Delàs d'Estudis per la Pau

La tendència de les exportacions de material de defensa en els últims deu anys ha estat a l'alça. Les exportacions de 2014 han sigut un 18% inferiors a les del 2013, però un 826% superiors a les del 2015

1. INTRODUCCIÓ

Al present informe es presenta l'anàlisi del Centre Delàs d'Estudis per a la Pau de les estadístiques presentades pel govern sobre les exportacions espanyoles d'armes, les dades de duanes i els fets més rellevants succeïts en relació a la política de foment d'aquestes exportacions durant l'últim any 2014. En el primer capítol, es realitza una anàlisi de les estadístiques sobre exportacions d'armes publicades pel govern, en sèries de deu anys que es poden consultar completes a l'annex I. S'inclouen dades generals sobre aquestes exportacions, un resum de les principals destinacions d'aquestes exportacions i les categories exportades.

Al segon capítol s'analitzen amb més detall algunes de les operacions autoritzades i realitzades a algunes destinacions qüestionables de les armes espanyoles; conscients que la llista es podria ampliar, l'objectiu d'aquest punt és posar en relleu incongruències, disparitat de dades segons la font, i la més que laxa interpretació de la llei prioritzant de manera alarmant els interessos geopolítics, estratègics i comercials enfront de la prevenció de conflictes armats i la protecció dels drets humans i del dret internacional humanitari.

Finalment, s'aborda la política espanyola de foment de les exportacions d'armes, on destaca com a novetat la institucionalització d'un Grup de Treball d'Internacionalització en el Sector de la Defensa com a via privilegiada per a la influència de la indústria armamentista. Aquesta política també està marcada per recents escàndols de corrupció vinculats a l'empresa pública DEFEX, l'objectiu de la qual és precisament el foment de les exportacions d'armament. Amb aquest pretext, s'introdueix una anàlisi nova sobre el grau de corrupció als països de destinació de les exportacions espanyoles d'armament, posant de manifest el caràcter poc escrupolós d'aquest comerç.

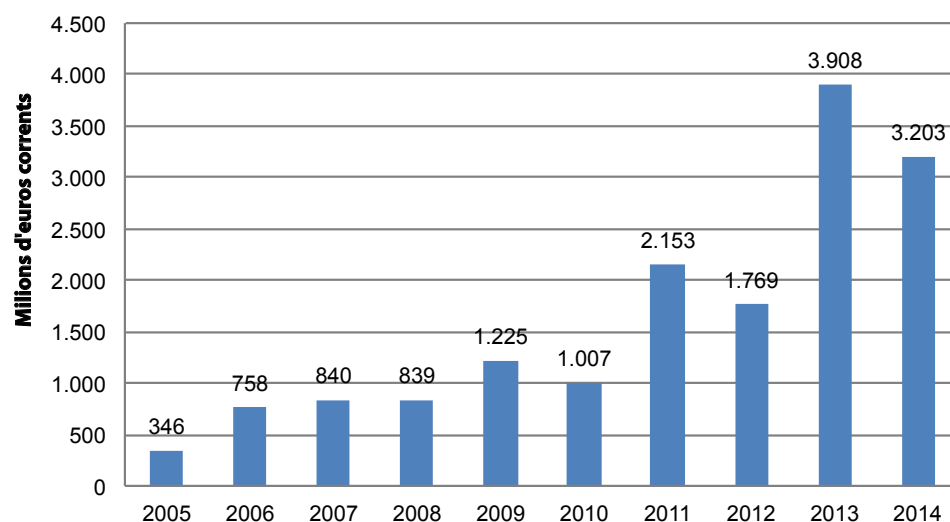
2. EXPORTACIONS ESPANYOLES D'ARMAMENT

2.1 Exportacions espanyoles de material de defensa 2005-2014

Tendència

La tendència dels últims 10 anys de les exportacions de material de defensa es manté a l'alça (veure gràfic 1), les exportacions del 2014 han estat un 18% inferiors a les de l'any anterior, però un 826% superiors a les del 2005. La política de foment de les exportacions i d'internacionalització de la indústria de defensa fa suposar que la tendència seguirà en augment.

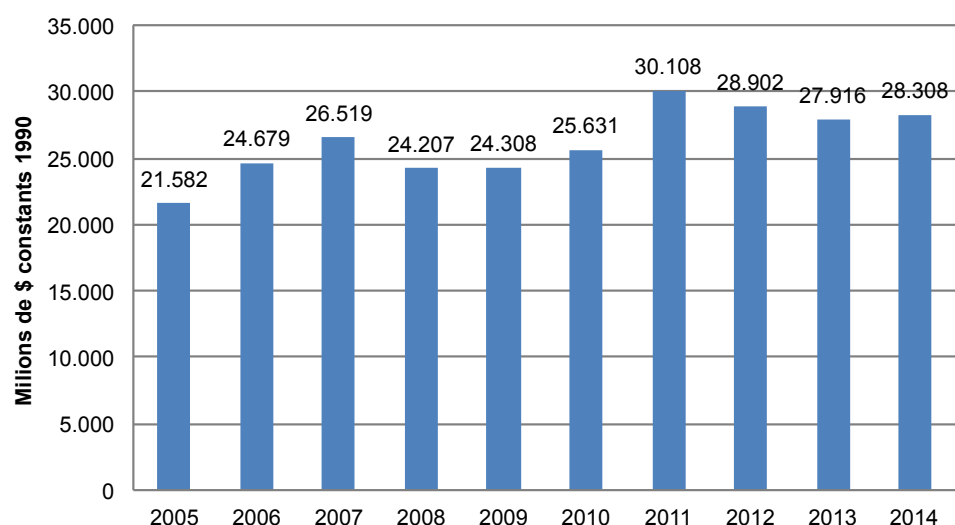
Gràfic 1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2005-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble ús

Mentre que la tendència exportadora espanyola és clarament alcista, la tendència mundial presenta petites oscil·lacions, sense presentar una tendència clara a l'alça o a la baixa (Gràfic 2). En els últims anys podem intuir que aquest mercat ha arribat al seu sostre, encara que convé tenir present que la tendència mundial del mercat d'armes ve determinada pel comportament de les exportacions d'Estats Units, Rússia i els països que conformen la Unió Europea, ja que entre els tres controlen al voltant del 90% del mercat.

Gràfic 2. Exportacions mundials d'armes 2005-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de SIPRI.

Aquesta tendència a l'alça espanyola es veu corroborada si tenim en compte el volum d'autoritzacions a l'exportació que el govern concedeix a través de la Junta Inter ministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús (JIMDDU). Les xifres d'exportació no coincideixen amb les autoritzacions dutes a terme perquè les autoritzacions s'atorguen per períodes de validesa d'entre un i tres anys.¹ Esmentem les autoritzacions ja que reflecteixen

1. La Llicència Individual de Transferència té un període de validesa de dotze mesos, prorrogable, mentre que la Llicència Global de Transferència i la Llicència Global de Projecte s'atorguen per un termini de tres anys, prorrogables (vegeu articles 22, 23, 24 i 29 del Reial Decret 679/2014).

de manera més real la intenció política del govern respecte del comerç d'armes (vegeu Taula 1 i gràfic 3).

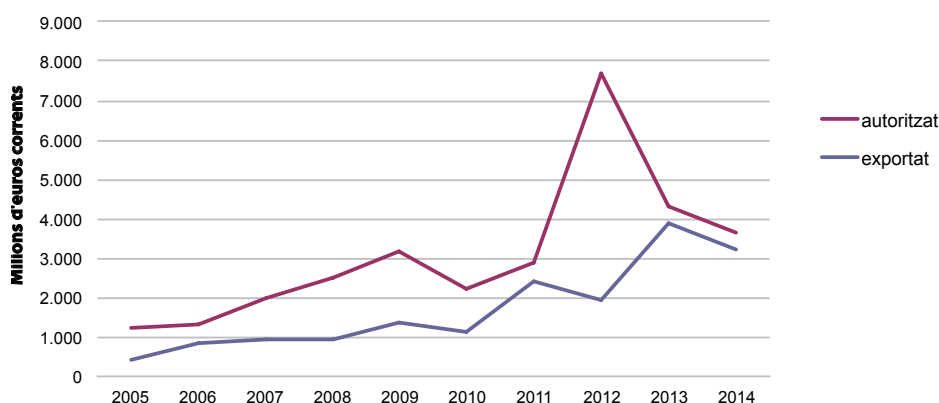
Taula 1. Valor del material de defensa exportat i autoritzat 2005-2014
(en milions d'euros corrents)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Autoritzat	1.230	1.296	1.961	2.526	3.193	2.238	2.871	7.695	4.321	3.666
Exportat	419	845	933	934	1.347	1.128	2.431	1.953	3.908	3.203
%	34	65	48	37	42	50	85	25	90	87

Font: Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i Doble Ús.
Elaboració: Centre Delàs

Les exportacions de 2014 han ascendit a 3203 milions d'euros, el 3,9% de les exportacions mundials d'armes i l'1,3% de la balança comercial espanyola

Gràfic 3. Valor de les armes autoritzades i exportades 2005-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble ús

Les autoritzacions a l'exportació són sistemàticament superiors a les exportacions reals de l'any corresponent. Hi ha anys en els quals es triplica i quadruplica el valor autoritzat respecte de l'exportat.

Valor econòmic

Les exportacions espanyoles de material de defensa del 2014 han ascendit a 3.203,25 milions d'euros. La mitjana anual de la dècada 2005 i 2014 és d'1.604,75 milions d'euros.

Segons el SIPRI, el 2014, l'Estat espanyol es va situar en la sisena posició al rànquing mundial de països exportadors, darrere d'Estats Units, Rússia, França, Regne Unit, Alemanya i Xina.

Pel que fa a la participació al mercat mundial d'armament, les exportacions espanyoles el 2014 van representar un 3,9% del total de les exportacions mundials, i respecte de la balança comercial espanyola van representar un 1,3% del total de les exportacions espanyoles.

Productes exportats²

Les aeronaus militars han representat el 81% del total de les exportacions del 2014 i han suposat 2.599 milions d'euros; els bucs de guerra han representat el 5%, amb 157 milions d'euros, el combustible, els explosius militars, les municions i els components han representat el 3% (111 milions d'euros i 92 milions d'euros,

2. Les armes incloses sota el concepte de material de defensa s'agrupen en categories, el contingut es pot consultar a l'Annex II d'aquest document.

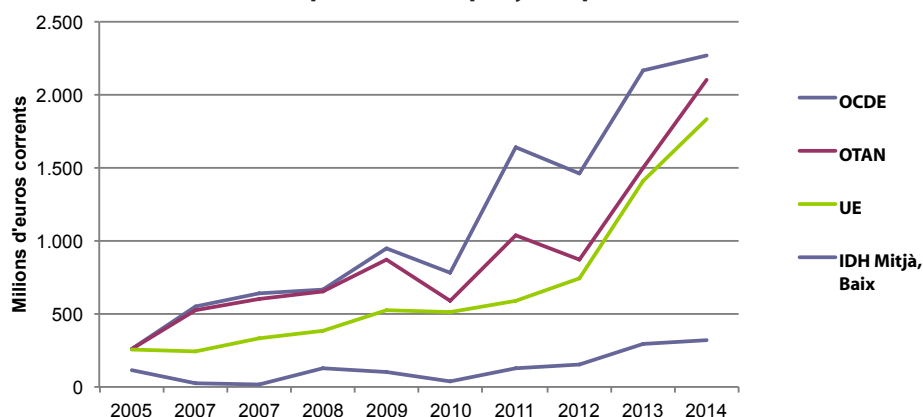
Les exportacions a Orient Mitjà han representat el 16% del total de les exportacions, ascendint a 511 milions d'euros

respectivament). Durant el conjunt dels últims anys les dues categories de material de defensa espanyol més venudes són les aeronaus militars i els bucs de guerra: dins la mitjana d'aquests 10 anys han representat el 78% del total de les exportacions (veure taula 2 de l'annex I).

Destinacions

Les exportacions d'armes espanyoles han tingut com a destinació els principals països que formen part de l'OCDE amb 2.273 milions d'euros, el 71% del total, la qual cosa representa un increment del 5,1% respecte l'any anterior. En segon lloc, destaquen els països que formen part de l'OTAN, que han rebut 2.101 milions d'euros, el 66% del total, és a dir un 40,3% més que l'any anterior. El mercat interior de la Unió Europea ha estat de 1.831 milions d'euros, un 57% del total, representant un increment del 29,5% respecte l'any anterior. Finalment, els països amb un Índex de Desenvolupament Humà baix i mitjà han adquirit armes per valor de 318 milions d'euros, un 10% de les exportacions totals, representant un increment del 6,7%. En general podem afirmar que les exportacions espanyoles tenen un mercat consolidat i amb gran pes als països industrialitzats, que al mateix temps són els que més inverteixen en l'adquisició d'armament. Malgrat això, els països més empobrits segueixen de manera constant esforçant-se per adquirir armes.

Gràfic 4. Evolució de les exportacions espanyoles per destinació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble ús

Les vendes a la Unió Europea han arribat als 1.831 milions d'euros, principalment a Regne Unit 862,69 milions d'euros, França 520,67 milions d'euros, Alemanya 272,45 milions d'euros, Itàlia 96,13 milions d'euros i Grècia 47,44 milions d'euros. Evidentment, aquestes exportacions són realitzades dins els programes més rellevants d'armes europees com l'avió de transport MRT o l'A400M, l'avió de combat EF-2000 o els míssils Meteor, Iris-T o el míssil ESST i l'helicòpter de combat Tigre. En definitiva, una aposta de la UE per harmonitzar les armes dels exèrcits nacionals dels països de la UE, al mateix temps que aposta per convertir-se en una indústria capaç de competir amb la nord-americana.

El 16% de les exportacions (511 milions d'euros) han tingut com a destí països d'Orient Mitjà, especialment els països del Golf Pèrsic. Fins al 2013, les exportacions espanyoles a aquests països no eren rellevants: la mitjana entre 2005 i 2012 ha estat de 33 milions d'euros, passant el 2013 a ser de 1.373 milions d'euros.

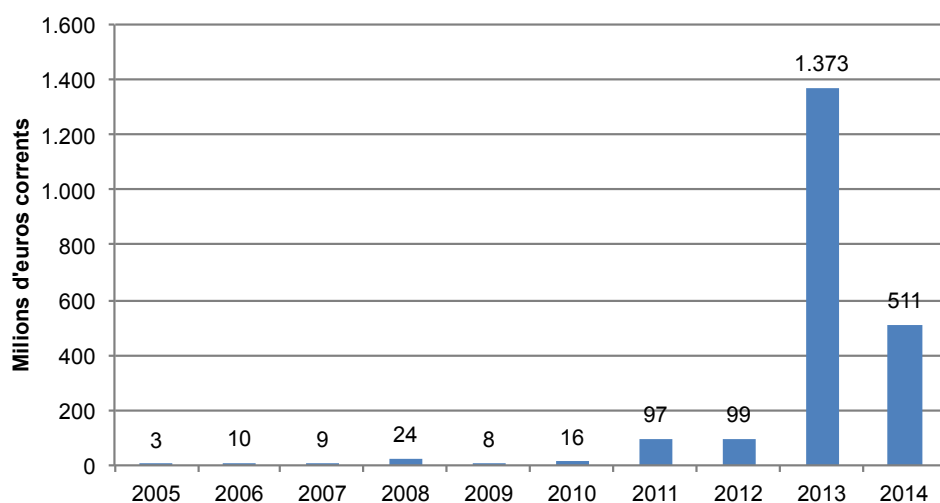
Taula 2. Exportacions espanyoles de material de defensa a països de l'Orient Mitjà (en milers d'euros corrents)

Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
Aràbia Saudita	1.984,98	5.851,11	1.876,66		5.148,35	5.824,93	14.006,43	21.263,43	406.437,36	292.861,79	755.255,03
Emirats Àrabs Units	7,38	38,42	75,90	88,63	88,83		66,15	2.379,60	717.047,17		719.792,08
Egipte	136,73	168,30	385,59	1.316,38	4,20	2.539,84	69.834,52	50.323,59	126.653,09	107.951,05	359.313,29
Omán	65,18	95,01	1.267,68	47,64	591,65	3.195,20	3.310,39	670,07	98.036,16	64.893,48	172.172,46
Bahrain		702,30	2.323,49	15.945,28		40,69	6.350,52	21.145,35	24.129,99	39.931,56	110.569,18
Israel	273,73	441,34	1.515,93	2.358,99	790,64	1.429,04	472,55	637,84	52,13	3.428,09	11.400,28
Qatar	184,84	2.267,01	1.187,72	1.958,44	835,65	1.030,48	382,79			666,77	8.513,70
Jordània		600,00	0,35	860,45	707,28	1.615,34	2.584,94	384,52	608,97	190,21	7.552,06
Kuwait				1.155,22				1.703,01		817,80	3.676,03
Iraq											
Iran											
Líban											
Palestina											
Síria											
Iemen											
Total	2.652,84	10.163,49	8.633,32	23.731,03	8.166,60	15.675,52	97.008,29	98.507,41	1.372.964,86	510.740,75	

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble ús

Les exportacions més rellevants han tingut com a destinació l'Aràbia Saudita (293 milions d'euros) amb un avió de re abastiment i municions, seguit d'Egipte (108 milions d'euros) amb quatre avions de transport i components, Oman (65 milions d'euros) amb un avió de transport i components i Bahrain (40 milions d'euros) de municions antiaèria. Aquestes exportacions haurien de ser considerades il·legals si ens atenim a la legislació espanyola i europea sobre comerç d'armes a causa de la situació d'inestabilitat existent a la regió d'Orient Mitjà i en concret per la influència regional de països com Aràbia Saudita o els Emirats Àrabs Units, ja que donen suport a una part del conflicte a Síria (grups insurgents) i a d'altres països com Líbia o Egipte.

Gràfic 5. Exportacions de material de defensa a països d'Orient Mitjà 2005-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble ús

L'escàs nombre de denegacions pot considerar-se un indici d'interpretació poc rigorosa de la legislació per part de la JIMDU

Cada any, els estats membres de les Nacions Unides presenten informació al **Registre d'Armes Convencionals de les Nacions Unides** (UNROCA) sobre les exportacions i importacions d'armes convencionals i armes petites. La qualitat d'aquests informes sol ser molt deficient perquè són incomplets, discrepants, vagues o erronis. El govern espanyol ha informat al Registre de les Nacions Unides que ha exportat 63 morters de 81mm de calibre a Itàlia. Pel que fa a les armes petites i lleugeres, ha informat que ha exportat a Cuba 2 pistoles i 3 rifles, a Bèlgica 47 metralleres, a Alemanya 3 subfusells i a Indonèsia 791 llançadors antitancs.

Aquest any volem ressaltar aquest aspecte, ja que ha entrat en vigor el **Tractat sobre Comerç d'Armes** (TCA), (TCA) que estableix que cada estat part elaborarà una llista nacional de control, que es recomana que sigui pública, la qual haurà de contenir com a mínim les categories incloses al UNROCA. L'eina fonamental per exercir el control sobre les transferències d'armes vindrà determinada per les aportacions que cada estat realitzi. El Tractat no contempla la possibilitat que es faci pública la informació que cada Estat part faci arribar a la secretaria de l'aplicació del Tractat. L'informe anual que elabori aquesta secretaria ha d'incloure les autoritzacions, les exportacions i importacions, però no les denegacions. Es preveu que aquest informe contindrà la mateixa informació que la presentada pels estats al UNROCA.

Tot sembla indicar que l'informe espanyol no diferirà massa del que ha presentat aquest any. Per a que l'intercanvi d'informació en el marc del TCA pugui tenir èxit i per a que l'informe de l'UNROCA pugui servir per a la seva funció desitjada, és necessària la transparència, és a dir, que els informes siguin públics, i és necessari resoldre la baixa participació dels estats en la presentació d'informes, ja que estats exportadors com la Xina, França, Itàlia, Israel o Rússia no han informat sobre les seves exportacions, així com compradors rellevants com l'Àrab Saudita, els Emirats Àrabs Units o el Pakistan no han informat sobre els seus adquiridors; com també cal resoldre la qualitat de la informació subministrada.

Denegacions

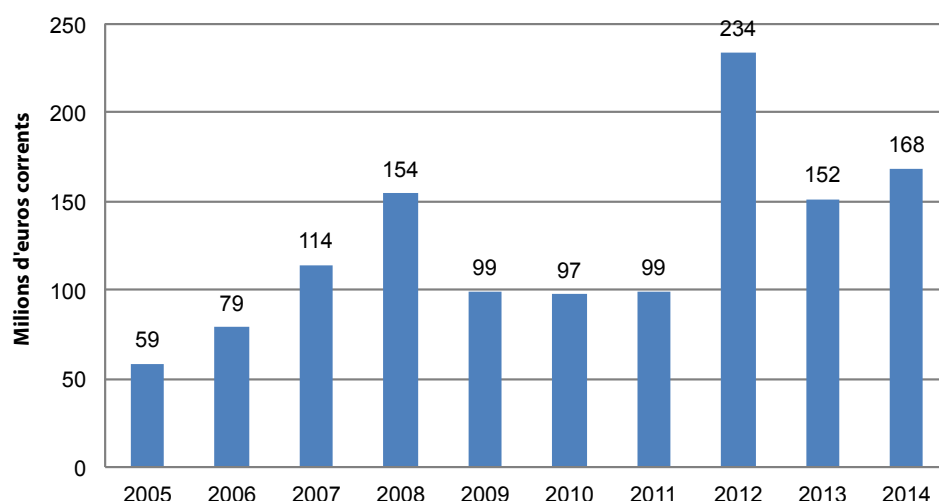
El 2014, la JIMDDU va tramitar 1.320 llicències d'exportació de material de defensa, de les quals solament 1 va ser denegada. Es va denegar l'exportació al Sudan del Sud de 4 avions de transport. L'ínfim nombre de denegacions ha d'interpretar-se com la falta de voluntat política d'aplicar la Llei 53/2007 sobre el control del comerç exterior de material de defensa i doble ús i dels criteris que estableix la Posició Comuna 2008/944/PESC.

Finalment, cal esmentar que en el període 2004-2013 l'Estat espanyol només ha realitzat una consulta als Països de la Unió Europea sobre les operacions d'exportació d'armament que pretenia autoritzar. Aquesta consulta es va realitzar el 2013.³

3. Vegeu el Setzè informe anual d'acord amb l'article 8, apartat 2, de la Posició Comuna 2008 / 944 / PESC del Consell per la qual es defineixen les normes comunes que regeixen el control de les exportacions de tecnologia i equips militars, pàg. 523 (publicat al DOUE del 27 de març del 2015). És la primera consulta que formula l'Estat espanyol des que es va establir aquest mecanisme de coordinació entre els països de la Unió Europea el 2001.

2.2 Exportacions espanyoles de material de doble ús

Gràfic 6. Exportacions espanyoles de material de doble ús 2005-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Sots direcció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble ús

Les exportacions realitzades de material de doble ús el 2014 han ascendit a 168 milions d'euros, la qual cosa representa un increment de l'11% respecte al 2013

Les exportacions realitzades de material de doble ús el 2014 han ascendit a 168 milions d'euros, la qual cosa representa un increment de l'11% respecte de l'any anterior (veure taula 4 de l'annex I).

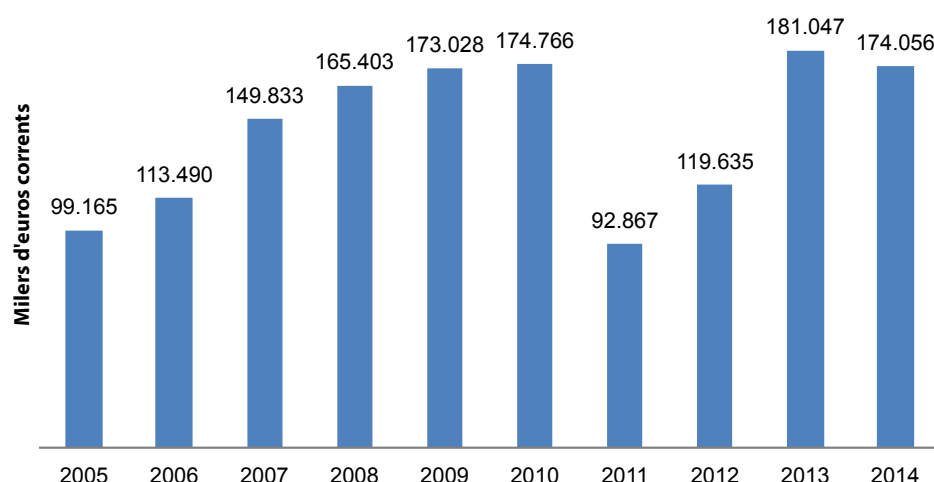
Els principals destinataris han estat: els Estats Units amb 30,84 milions d'euros, l'Iran 26,45 milions d'euros, la Xina 23,33 milions d'euros, Rússia 14,40 milions d'euros, Canadà 10,15 milions d'euros, Veneçuela 9,27 milions d'euros, Mèxic 7,80 milions d'euros, Turquia 7,49 milions d'euros, els Emirats Àrabs Units 6,85 milions d'euros i el Japó 5,97 milions d'euros. Les exportacions a aquests països representen el 84,6% del total de les exportacions.

Respecte als productes exportats el 2014, el primer lloc del rànquing l'ocupen els productes de la categoria 2 (tractament de materials) amb 101 milions d'euros; li segueix la categoria 0 (materials, instal·lacions i equips nuclears) amb 26 milions d'euros, la categoria 5 (Telecomunicacions i "seguretat de la informació") amb 15 milions d'euros, la categoria 1 (materials, substàncies químiques, "microorganismes" i "toxines") amb 14 milions d'euros; i la categoria 3 (electrònica) amb 9 milions d'euros.

El 2014 es van autoritzar 520 llicències d'exportació i se'n van denegar 3. Una denegació va ser a l'Iran per les vàlvules d'acer, ja que aquest producte estava inclòs a les mesures restrictives contra aquest país. Una altra denegació, a Rússia, d'una màquina d'electroerosió, per risc de desviament a un programa de míssils i, una altra, a l'Índia, d'un centre de mecanitzat, per risc de desviament a un programa nuclear.

2.3 Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres

Gràfic 7. Exportacions espanyoles d'armes curtes i lleugeres 2005-2014

Font: Elaboració pròpia a partir de la base de dades ESTACOM de l'Institut de Comerç Exterior.
Valors corresponents al codi aranzelari 93

Respecte de les exportacions d'armes curtes i lleugeres, disposem de dues fonts d'informació, la que proporciona el MEC i la que es recull a la base de dades de Duanes ESTACOM. Segons la classificació de productes de material de defensa que es detalla a l'informe del MEC, el 2014 dins la categoria 3 (municions i components) es va exportar material per valor de 92,30 milions d'euros, dins la categoria 4 (bombes coets, torpedes, míssils) es va exportar material valorat en 78,12 milions d'euros, dins la categoria 1 (armes de foc de calibre 12,7 mm i inferiors) es va exportar material per valor de 19,43 milions d'euros i dins la categoria 2 (armes de calibre superior 12,7 mm) es va exportar material valorat en 13,29 milions d'euros. Aquestes exportacions poden ser considerades exportacions d'armes curtes i lleugeres, tot i saber que no tot aquest material pot ser considerat lleuger o arma curta, però degut a la impossibilitat de segregar-ho, ho considerem. En definitiva, les exportacions del 2014 segons el MEC van ascendir a 203,13 milions d'euros.

Si prenem la base de dades de duanes ESTACOM, en concret les exportacions realitzades sota el codi aranzelari TARIC 93,⁴ les exportacions d'armes curtes i lleugeres van ascendir a 174 milions d'euros. Les quatre principals exportacions van tenir lloc sota l'aranzel 9306 (Bombes, magranes, torpedes, mines, míssils, cartutxos i altres municions i projectils, i les seves parts, incloses les postes, perdigons i tacs per a cartutxos), ascendint a 98,31 milions d'euros; seguit de l'aranzel 9304 (Les altres armes: armes llargues i pistoles de moll, aire comprimit o gas, porres) ascendint a 34,21 milions d'euros; l'aranzel 9303 (Les altres armes de foc i artefactes similars que utilitzen la deflagració de la pólvora: armes de caça, armes d'avantcàrrega, pistoles llançacoets i altres artefactes concebuts únicament per a llançar coets de senyal, pistoles i revòlvers de salva, pistoles d'escorxador, canons llançacaps) ascendint a 20,95 milions d'euros i l'aranzel 9305 (Parts i accessoris dels articles de les partides 9301 a 9304) ascendint a 18,53 milions d'euros.

El rànquing dels 10 primers països receptors d'armes curtes i lleugeres del 2014 i segons la base de dades ESTACOM, està constituït pels Estats Units amb 69 milions d'euros, el Regne Unit amb 20 milions d'euros, Itàlia amb 10 milions d'euros, Israel amb 6 milions d'euros, França amb 5 milions d'euros, Portugal amb 4 milions d'euros, Ghana, Austràlia i Alemanya amb 3 milions d'euros i Sud-àfrica amb 2 milions d'euros. Entre els 10 han rebut el 71% del total de les armes.

4. Les armes incloses a cada epígraf del codi 93 es poden consultar a l'Annex II del document.

**Taula 3. Principals destinacions de les armes curtes i municions
(en milers d'euros corrents)**

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
1	EUA	31.341,13	37.775,24	43.890,48	43.864,20	36.194,60	47.226,40	30.125,80	47.308,60	78.681,30	68.634,44	465.042,19
2	Regne Unit	7.175,21	9.299,69	10.364,82	10.903,80	9.422,00	10.073,10	9.871,40	12.626,30	13.035,80	19.987,57	112.759,69
3	França	6.732,75	7.671,35	8.227,44	13.426,60	12.021,50	11.991,40	6.806,60	5.515,70	5.546,40	4.749,63	82.689,37
4	Alemanya	4.401,36	6.507,85	9.294,55	9.439,20	8.118,10	7.366,00	6.234,40	6.173,30	4.702,60	2.539,42	64.776,78
5	Itàlia	4.268,87	2.297,04	2.924,48	4.441,10	3.271,90	5.894,50	4.948,40	9.165,90	10.478,00	9.885,71	57.575,90
6	Portugal	5.524,89	5.452,28	4.397,16	7.055,00	5.202,10	5.024,30	2.196,70	1.915,40	3.936,20	4.190,32	44.894,35
7	Dinamarca	1.212,33	2.228,22	9.539,74	7.324,70	8.400,20	11.132,80	461,40	593,50	855,70	620,65	42.369,24
8	Israel	173,64	247,27	274,08	1.103,50	3.062,60	5.141,80	2.822,40	2.523,20	5.460,50	6.025,57	26.834,56
9	Bèlgica	5.975,63	4.815,74	1.088,30	3.484,40	4.443,40	1.998,90	414,30	630,00	1.457,90	1.527,00	25.835,57
10	Turquia	1.324,64	1.293,30	2.342,40	2.329,20	3.323,10	3.962,70	1.508,60	3.598,40	2.331,30	2.203,73	

Font: Elaboració pròpia a partir de la base de dades de l'ESTACOM d'Institut de Comerç Exterior, codi aranzelari 93

Taula 4. Principals destinacions d'Orient Mitjà de les armes curtes i municions (en milers d'euros corrents)

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
1	Israel	173,64	247,27	274,08	1.103,50	3.062,60	5.141,80	2.822,40	2.523,20	5.460,50	6.025,57	26.834,56
2	Bahrain					13.621,80	21,4			350,60	3,76	13.997,56
3	Emirats Àrabs Units	282,17	774,80	1.377,48	844,60	1.283,70	1.161,40	1.377,80	2.105,30	1.389,30	2.349,68	12.946,23
4	Àrabia Saudita	600,99	1.065,16	185,81	605,00	707,50	940,10	1.167,40	2.189,20	2.848,80	1.706,62	12.016,58
5	Líban	156,76	232,93	279,43	206,20	1.131,30	1.361,40	496,10	502,30	785,10	527,68	5.679,20
6	Iran	52,27	161,52	38,06	128,50	715,10	232,00	1.045,20	730,80	201,60	590,56	3.895,61
7	Oman		80,72	51,31		485,00	2.523,40					3.140,43
8	Kuwait	58,44	55,40	222,93	212,70	802,10	505,00	157,70	289,00	434,10	343,57	3.080,94
9	Jordània		7,68				199,00				0,91	207,59
	Total	1.324,27	2.625,48	2.429,10	3.100,50	21.809,10	12.085,50	7.066,60	8.339,80	11.470,00	11.548,35	

Font: Elaboració pròpia a partir de la base de dades de l'ESTACOM d'Institut de Comerç Exterior, codi aranzelari 93

L'informe del MEC no destina un apartat específic a l'exportació d'armes curtes o lleugeres però les ONG són molt sensibles a aquestes, ja que són les armes curtes les que major nombre de víctimes generen. Fruit de la pressió que han exercit les ONG, els informes dels quatre últims anys han destinat un apartat a informar sobre les exportacions realitzades de material policial, antidisturbis i d'armes de caça i tir esportiu, armes que per les seves característiques tècniques no són d'ús militar.

Pel que fa al **material policial i de seguretat (antidisturbis)**, el 2014 es van autoritzar exportacions per valor de 9,68 milions d'euros i es va arribar a exportar material per valor de 9,95 milions d'euros. Si considerem les exportacions dels últims sis anys, les principals destinacions han estat Tunísia, Bolívia, Perú, Veneçuela i Líbia. El cas més destacat és el de Líbia, Estat fallit, embargat, immers en una guerra civil i amb dos governs exercint el poder a territoris diferents. A Líbia s'ha autoritzat l'exportació de material antidisturbis per valor de 6,33 milions d'euros i s'han exportat bocaxos, postes de goma, cartutxos lacrimògens i espases metàl·liques per a la policia d'un dels dos governs, per valor de 0,70 milions d'euros. L'any 2014 s'ha denegat l'exportació de material antidisturbis a Egipte i Veneçuela per la situació d'inestabilitat interna del país. Criteri que no s'ha tingut en compte per valorar l'impacte de les exportacions a Líbia.

Pel que fa a les exportacions d'**armes de caça i tir esportiu** (escopetes, cartutxos i peces de recanvi), el govern va autoritzar 305 llicències d'exportació i va denegar solament 1 llicència d'exportació de cartutxos de caça a Guinea Bissau, sent la raó de la denegació la situació d'inestabilitat en la què es troba el país i el risc de desviament a una altra destinació. Al llarg del 2014 es van autoritzar llicències d'exportació per valor de 119,30 milions d'euros i el valor de les exportacions finalment realitzades va ascendir a 46,42 milions d'euros, un 4% de l'autoritzat. Les principals destinacions han estat els Estats Units amb 18,93 milions d'euros, seguit de Turquia amb 2,57 milions d'euros, Ghana amb 2,25 milions d'euros, Austràlia amb 1,86 milions d'euros i Sud-àfrica amb 1,80 milions d'euros. El MEC afirma que el 80,6% d'aquestes exportacions està constituït per cartutxos de caça, un 8,4% per beines, un 6,0% per escopetes i un 3,9% per pólvora.

Al Registre de les Nacions Unides d'armes petites i lleugeres el govern espanyol ha declarat que ha exportat a Cuba 2 pistoles i 3 rifles, a Bèlgica 47 metralletes, a Alemanya 3 subfusells i a Indonèsia 791 llançadors antitancs.

El govern espanyol declara que vol ser un contribuent significatiu a la lluita contra el comerç il·lícit, la proliferació i l'acumulació d'armes curtes i lleugeres i de les seves municions. Però el seu compromís es limita a una contribució de 15.000 euros al Fons Fiduciari per donar suport a la Cooperació en matèria de Regulació d'Armes (UNSCAR) de les Nacions Unides.

Naturalesa de l'usuari final

Com en anys anteriors, l'informe del MEC aporta informació sobre la naturalesa de l'usuari final i l'ús de les armes exportades. Indica per a cada país el percentatge de l'exportació segons l'ús públic o privat; dins de l'ús privat el destinatari podria ser una armeria, una empresa privada o un particular, dins l'ús públic el destinatari podria ser una empresa pública o les forces armades o policials.

Les xifres més elevades d'exportació ens indiquen que el principal usuari de les armes espanyoles són les forces armades i en segon lloc les empreses privades. El fet que l'usuari final sigui una empresa privada cal interpretar-ho com un intercanvi de parts o peces en la producció de les quals es participa de manera consorciada a través de projectes d'armes europees o en el muntatge final d'una arma en un tercer país. Però també hi ha una altra possibilitat: que alguna de les empreses que adquireix una arma espanyola sigui una empresa prestadora de serveis militars, és a dir, existeix la possibilitat que l'Estat espanyol estigui venent armes a un exèrcit privat.

3. DESTINACIONS QÜESTIONABLES PER A LES ARMES ESPANYOLES

Quan algú pregunta sobre les exportacions espanyoles d'armes, sovint sorgeixen dues preguntes principals: la primera sol fer referència a quina part del segment mundial d'exportacions d'armes correspon a l'Estat espanyol, és a dir, quant s'exporta; la segona, a on van a parar aquestes armes, ja sigui quines són les principals destinacions o, més aviat, quines són les destinacions més sensibles. En aquest apartat es pretén abordar aquesta segona qüestió. En concret, analitzarem aquelles destinacions que resulten especialment crítiques pel que fa a l'aplicació dels criteris establerts per la legislació vigent: la Llei sobre comerç d'armes 53/2007, que inclou els vuit criteris de la Posició Comuna 2008/944/PESC; els criteris del document OSCE sobre armes petites i armes lleugeres del 24 d'octubre del 2000 i, el més recent, el Tractat internacional sobre Comerç d'Armes (TCA, o ATT en anglès), què va entrar en vigor el 24 de desembre del 2014. Així mateix, per a la redacció d'aquest apartat s'han consultat els informes anuals d'Amnistia Internacional 2014/15 i Human Rights Watch 2015 per obtenir informació sobre la situació dels drets humans als països de destinació detallats a continuació, així

com la Base de dades de Conflictes i Construcció de Pau de l'Escola de Cultura de Pau i la base de dades sobre embargaments d'armes elaborada pel SIPRI.

Com assenyalàvem en el primer capítol d'aquest informe, l'Orient Mitjà s'ha consolidat com la principal destinació de les exportacions d'armes espanyoles, amb els països del Golf Pèrsic al capdavant. Potser és oportú recordar aquí que entre l'abril i el juny del 2014, el llavors Rei de l'Estat espanyol, Juan Carlos I, va dedicar la seva última gira internacional com a Cap de l'Estat a aquesta regió visitant cinc dels sis països que formen el Consell de Cooperació del Golf (no va arribar a visitar Qatar, encara que estava previst), amb la intenció de fomentar i afavorir els contractes d'empreses espanyoles a la regió. El Rei va ser acompanyat per diversos ministres, entre ells el Ministre de Defensa, Pedro Morenés, i una quinzena d'empresaris espanyols entre els quals es trobaven, almenys, representants de les empreses armamentístiques Indra i Navantia. Pel que fa a aquest tipus de visites, també cal destacar la visita realitzada al desembre pel Ministre de Defensa a Israel, la que va ser la primera visita d'un Ministre de Defensa espanyol al país. Aquests viatges són solament una petita mostra de les activitats dutes a terme com a part de la política de foment de les exportacions d'armes que donen lloc a transferències tan qüestionables com les que detallarem a continuació.

En aquest apartat abordarem alguns dels països de destinació més qüestionats per la implicació geopolítica d'aquestes exportacions, així com pel seu possible impacte en la situació interna del país o de la situació regional. Podríem afegir-ne molts altres, però la llista seria massa llarga. A continuació s'exposaran les quantitats autoritzades i exportades a cadascun d'aquests països en material de defensa (MD), un altre material (OM), material antidisturbis (DT.) i material de doble ús (MDU); una breu referència a la situació del país durant l'any 2014, principalment; i, finalment, una referència a quins criteris de la Posició Comuna 2008/944/PESC serien susceptibles de no haver estat respectats o que, com a mínim, fan posar en dubte la legitimitat de les transferències assenyalades. Aquest aspecte és especialment destacable en els casos en què duanes recull xifres que no apareixen a les estadístiques presentades pel govern, que d'aquesta manera, deixa fora de control una part important de les exportacions, pel tipus d'armes que recull, les armes petites i lleugeres, les més fàcils de desviar al mercat negre o a escenaris de conflicte; a més, això dificulta disposar d'informació sobre l'ús o usuari/s finals, per exemple.

ARÀBIA SAUDITA

Autoritzat: MD– 69 milions d'euros en 11 llicències de les categories 3 (municions) i 10 (aeronaus); OM– 1 llicència per valor de 650 € d'una carabina per a un particular; MDU– 16 llicències per valor de 24,4 milions d'euros.

Exportat: MD– 293 milions d'euros en diverses categories, la major part en un avió de re abastiment en vol i municions de carro de combat amb destinació a les Forces Armades; MDU– Es van exportar 2 milions d'euros per les categories 0, 1, 2 i 5, amb un 86% destinat a l'empresa privada.

Segons duanes, també es van exportar 1,4 milions d'euros de la categoria 9304, a més a més d'accessoris i municions al llarg de l'any.

Cal preguntar-se quin material exacte va ser exportat sota les xifres recollides per duanes, quin va ser el seu ús i qui l'usuari final; ja que amb la informació publicada no és possible saber si es correspon amb part de l'exportat de l'apartat de material de defensa que apareix a les estadístiques.

S'han autoritzat exportacions de material de defensa a Egipte encara que és un país sotmès a embargament

Aràbia Saudita és soci preferent de l'Estat espanyol als països del Golf,⁵ però també el principal importador mundial d'armament⁶ i potència militar en els conflictes d'Orient Pròxim, subministrant armament a l'oposició Síria⁷ i intervenint amb atacs aeris al Iemen, generant morts civils. I això sense oblidar les greus i sistemàtiques violacions de drets humans al país. D'aquesta manera, els criteris susceptibles de no ser respectats en aquestes transferències són: el criteri 2, per la vulneració del Dret Internacional Humanitari i la comissió de greus violacions de drets humans; el 4, per contribuir a agreujar la situació regional; i el criteri 7, pel risc manifest de desviament en l'ús, en poder ser utilitzat per a cometre violacions de DDHH o perpetrar crims de guerra al Iemen o a causa de la seva possible reexportació a altres conflictes com el de Síria.

EGIPTE

Autoritzat: MD– Es van autoritzar 13 llicències de MD per valor de 182,4 milions d'euros en armes amb calibre inferior a 20mm (Cat. 1), vehicles terrè (Cat. 6) i aeronaus (Cat. 10). **MO**– 2 llicències per valor de 30 €; **MDU**– 8 llicències per 931 mil €.

Exportat: MD– Es van exportar 108 milions d'euros en 4 avions de transport, recanvis, equips de terra i documentació (106 M€). **MO**– 20 € en escopetes a una empresa privada. **MDU**– 191 mil € a una empresa privada.

Segons dades de duanes, el juny de 2014 es van realitzar exportacions a aquest país per valor de 27.020 € en la categoria 9304 corresponent a "Fusells, rifles, pistoles de moll..."

Crida l'atenció que, malgrat denegar 4 llicències d'exportació de material antidisturbis a causa de la situació interna del país i al risc de desviament en l'ús d'aquest material, es van permetre les exportacions d'armes lleugeres registrades per duanes però que no van ser incloses a l'informe d'estadístiques. Segons el govern, des de les conclusions adoptades pel Consell d'Afers exteriors de la Unió Europea a la seva reunió extraordinària del 21 d'agost del 2013,⁹ sobre la suspensió de les llicències d'exportació a Egipte de qualsevol equipament militar que pogués ser utilitzat en la repressió interna, no s'havia autoritzat cap operació d'exportació d'aquest tipus de productes a Egipte. No obstant això, el material exportat segons duanes també podria ser utilitzat per a cometre violacions dels drets humans al país de destinació. Per tant, és necessària una major informació sobre aquestes exportacions i l'especificació del destinatari final, ja que aquesta dada no ha estat proporcionada pel govern ni en el seu informe oficial ni en la compareixença corresponent. D'altra banda, el fet que altres països de la UE repreneu les transferències d'armes no ha de ser obstacle perquè l'Estat espanyol segueixi aplicant el caràcter preventiu de la llei, sobretot tenint en compte que es tracta d'una **destinació sotmesa a embargament**.¹⁰

5. "El govern relança la venda d'armes al golf a l'espera que viatgi Felip VI", El Confidencial 20 de desembre del 2014, disponible a : http://www.elconfidencial.com/espana/2014-12-20/el-gobierno-relanza-la-venta-de-armas-en-el-golfo-a-la-espera-de-que-viaje-felipe-vi_598604/

6. "Saudi Arabia becomes world's biggest arms importer", The Guardian 9 de març del 2015, disponible a : <http://www.theguardian.com/world/2015/mar/09/saudi-arabia-becomes-worlds-biggest-arms-importer>

7. "How arms imports are destabilising the Middle East", The Guardian, 23 de abril del 2015, disponible a : <http://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2015/apr/23/middle-east-arms-trade-saudi-arabia-iran>

8. "Saudis Agree to Provide Syrian Rebels with Mobile Anti-aircraft Missiles" The Wall Street Journal, 14 de febrer del 2014, disponible a : <http://www.wsj.com/articles/SB10001424052702304703804579382974196840680>

9. "EU Council conclusions on Egypt", SIPRI, 2013, disponible a : http://www.sipri.org/databases/embargoes/eu_arms_embargoes/egypt/EU%20Council%20conclusions%20on%20Egypt.pdf

10. "UE arms embargo on Egypt", SIPRI, 2013, disponible a : http://www.sipri.org/databases/embargoes/eu_arms_embargoes/egypt/eu-arms-embargo-on-egypt

En aquest cas cal qüestionar l'aplicació dels criteris 1, en relació a l'embargament de la UE; 3, per la situació d'inestabilitat interna; i 4, mentre que les exportacions aprovades poden contribuir a soscavar la pau i la seguretat regionals.

L'IRAQ

Les exportacions d'armes a l'Iraq, per utilitzar-se contra l'Estat Islàmic, s'han emprat com a instrument de la política exterior

Autoritzat: MD– 95,8 milions d'euros en 8 llicències per a municions (magrines de morter, munició, trets, espoletes d'artilleria i càrregues propulsores) i 25 vehicles blindats amb braç robot de desminatge, sent l'usuari final el Ministeri de Defensa iraquiana, segons detalla l'informe del govern. **MDU**– 3 llicències per a materials, substàncies químiques, microorganismes i toxines (Cat. 1) per valor de 99 mil €.

Exportat: MD– No consten exportacions realitzades de material de defensa, però cal entendre que podrien ser realitzades més endavant o haver-se realitzat durant el 2015. **MDU**– Es van exportar els 99 mil € autoritzats en material de doble ús amb destinació a l'empresa privada. No consten exportacions d'un altre material.

L'Iraq ha estat sotmès a diversos embargaments des de 1990, no obstant això, des del 2004 estan vigents els embargaments de l'ONU¹¹ i la UE¹² que permeten les exportacions al govern de l'Iraq, però no a altres usuaris finals. Fins ara, l'Estat espanyol havia participat proporcionant formació a l'Exèrcit iraquí amb un contingent de 300 militars, però no havia contribuït a armar-l'ho.¹³ Segons el Secretari d'Estat de Comerç García-Legaz a la seva compareixença del 10 de juny del 2015, va ser a partir de la segona meitat del 2014, després de les conclusions del Consell d'Afers exteriors de la Unió Europea a la seva reunió del 15 d'agost del 2014¹⁴ que es va decidir a autoritzar enviaments de material letal i municions sent l'usuari final el Ministeri de Defensa iraquí, ja que en aquestes "es donava la benvinguda a la decisió d'alguns Estats membres de respondre a la petició efectuada pel Govern regional del Jurista i del propi Govern iraquí i facilitar el subministrament de material militar" a causa de l'aparició del denominat Estat Islàmic.¹⁵ Aquesta constitueix una clara mostra de l'ús que es dona a les exportacions d'armes com a instrument de política exterior per afavorir interessos geopolítics, estratègics o comercials, al marge del compliment estricte dels criteris legals.

Donada l'actual situació a la regió i a l'Iraq en particular, els criteris assenyalats en la Posició Comuna, com els embargaments d'armes (criteri 1); el risc de desviament del material exportat i la possibilitat que aquest acabi en mans de l'Estat Islàmic o altres milícies (criteri 7) per a cometre massacres (el criteri 2 fa referència a l'existència de greus violacions dels drets humans en el país de destinació); la corrupció dins les pròpies forces de seguretat;¹⁶ l'existència de conflicte armat intern (criteri 3); o la inestabilitat regional (criteri 4), haurien estat insuficientment valorats a l'hora d'autoritzar aquestes exportacions d'armes. Finalment i una vegada més, que altres països de la UE autoritzin aquestes exportacions, no hauria de ser raó de pes perquè l'Estat espanyol se sumi a aquells que alimenten l'ús de

11. "UN arms embargo on Iraq", SIPRI, 2012, disponible a: http://www.sipri.org/databases/embargoes/un_arms_embargoes/iraq

12. "EU arms embargo on Iraq", SIPRI, 2012, disponible a: http://www.sipri.org/databases/embargoes/eu_arms_embargoes/iraq

13. "L'Estat espanyol aprova vendes d'armes a l'Exèrcit iraquí per 95 milions", *El País*, 27 de maig del 2015. Disponible a: *El País*, 27 de mayo de 2015. Disponible a: http://politica.elpais.com/politica/2015/05/27/actualidad/1432752896_884437.html

14. Press Release of the 3332nd Council meeting, Foreign Affairs, Council of the European Union, 15 de agosto de 2014, disponible a: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/144316.pdf

15. Diari de Sessions del Congrés dels Diputats, Comissions, núm. 828, de 10/06/2015, pág. 3. Disponible a: <http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/PopUpCGI?CMD=VERLST&BASE=pu10&FMT=PUWTXDT&DOC=1-1&QUERY=%28DSCD-10-CO-828.CODI.%29>

16. "Por qué fracasa la lucha contra ISIS", Human Rights Watch, 18 de febrer del 2015. Disponible a: <https://www.hrw.org/es/news/2015/02/18/por-que-fracasa-la-lucha-contra-isis>

la violència armada. No solament s'està armant a una de les parts en conflicte, sinó que s'està contribuint a augmentar la carrera armamentista i la violència en una regió ja devastada pels conflictes armats. Per tots aquests motius, es pot dir que aquestes autoritzacions i exportacions són com a mínim il·lícites des d'un punt de vista moral.

IRAN

Autoritzat: No s'autoritza la venda de **MD. MDU**– 23 llicències per 33,7 milions d'euros, per la Cat. 2, tractament de materials.

Exportat: MDU– 26,4 milions d'euros per la Cat. 2 en conjunts per a forns industrials de reducció directa.

Segons duanes es van realitzar 6 operacions d'exportació per valor de 590.562 € en "armes, municions i accessoris", de les quals el gruix es va exportar per la categoria 9304 (armes llargues i pistoles de molls) amb 513 mil €, i 75 mil € per la Cat. 9306. Tot això va ser exportat durant l'últim trimestre del 2014 des de Barcelona.

Cal destacar que les dades registrades a duanes no són esmentades a cap part a l'informe oficial del govern, per la qual cosa es requereix major informació sobre aquestes exportacions, destinataris i usos finals. Així com una explicació de per què no coincideixen amb les dades facilitades al seu informe d'estadístiques.

D'altra banda, l'Iran és un **país sotmès a embargaments d'armes tant per part de l'ONU¹⁷ com de la UE¹⁸** (aspecte recollit pel criteri 1 de la Posició Comuna). Aquest últim inclou la prohibició de vendre, exportar o transferir qualsevol tipus d'arma i materials relacionats; llavors, per què es van permetre aquestes exportacions? Per què no es recullen ni justifiquen aquestes exportacions a l'informe oficial? L'Iran podria estar reexportant de manera il·lícita aquestes municions a altres països aliats amb conflictes oberts (fent-les arribar a milícies de Síria o d'Iraq,¹⁹ entre d'altres països, aspecte recollit pel criteri 7), contribuint alhora a agreujar la situació regional (criteri 4).

LÍBIA

Autoritzat: MD– Es van aprovar 2 llicències de **MD** per valor de 953.620 € en les categories 7 (agents químics i biològics tòxics) i 13 (equips i construccions blindades); **DT**– 6,3 milions d'euros en material antidisturbis. **MDU**– Es van aprovar 5 llicències per valor de 6000 € en les categories 0 i 1, la majoria en materials, instal·lacions i equips nuclears.

Exportat: Es van realitzar exportacions per un total de 279 mil € per les mateixes categories (7 i 13). Segons l'informe del govern, el material exportat consistia en armilles antibales i màscares antigàs pel Ministeri de Justícia; encara que segons consta al mateix informe prop d'un 40% d'aquestes exportacions van ser a l'empresa privada. També es va exportar material antidisturbis per a la policia per valor de 697 mil €.

17. "UN embargo on Iran", SIPRI, 2015, disponible a: http://www.sipri.org/databases/embargoes/un_arms_embargoes/iran

18. "UE arms embargo on Iran", SIPRI, 2012, disponible a: http://www.sipri.org/databases/embargoes/un_arms_embargoes/iran

19. "How arms imports are destabilising the Middle East", The Guardian, 23 d'abril del 2015, disponible a: <http://www.theguardian.com/world/ng-interactive/2015/apr/23/middle-east-arms-trade-saudi-arabia-iran>

Segons duanes, a més, s'haurien realitzat exportacions per valor de 521 mil € en les categories 9304, 9305 i 9306 (fusells, rifles pistoles de moll; parts i accessoris; bombes, magranes, torpedes, míssils...), a l'abril, juliol i octubre, des de Barcelona.

Les dades recollides per duanes –o part d'aquestes– no semblen estar reflectides en les dades facilitades a les estadístiques, o no es disposa d'informació suficient per a contrastar-ho. En qualsevol cas, i com ja s'ha esmentat anteriorment, l'embargament de Nacions Unides a Líbia, reforçat a l'agost de 2014 (criteri 1), la situació d'inestabilitat interna (3) i regional (4), així com el risc de desviament en l'ús o usuaris no desitjats, haurien de ser motiu suficient per denegar aquestes exportacions.

AFGANISTAN

Autoritzat: MD– 1 llicència per 38.820 € en sistemes de direcció de tir.

Exportat: MD– 572.586 € en equips electrònics (Cat. 11), equips de formació d'imatge i contra mesura (Cat. 15) i sistemes de direcció de tir (Cat. 5). Segons s'indica a l'informe oficial, el 100% d'aquestes exportacions va ser destinat a les Forces Armades afganeses.

L'Afganistan, en una situació de conflicte armat des de fa dècades (aspecte assenyalat en el criteri 3), sols durant el primer semestre de 2014 ja comptava amb més de 4.800 morts civils a mans tant de grups armats com de forces armades governamentals i internacionals.²⁰ En aquest context de matances indiscriminades, no cal dir que al país de destinació existeixen greus violacions del dret internacional humanitari i dels drets humans (criteri 2 de la Posició Comuna), una greu repressió interna i impunitat. Per tant, encara que no es tracti d'un govern sotmès a embargament (sí ho estan els Talibans, Al-Qaeda i individus relacionats), aquestes exportacions són més que qüestionables en l'aplicació dels criteris establerts per la llei espanyola sobre comerç d'armes.

BAHRAIN

Autoritzat: MD– 7 llicències per valor de 25 milions d'euros a les Cat. 1, 2, 3 i 16.

Exportat: MD– 40 milions d'euros la majoria en munició d'artilleria de diversos calibres (Cat. 3 i 4).

Amnistia Internacional assenjala l'ús desproporcionat de la força, utilitzant foc real i gas lacrimogen per a dispersar manifestacions, causant ferits i almenys dues morts;²¹ el que posa en qüestió el respecte dels drets humans al país de destinació (criteri 2), a més de constituir una amenaça per a la pau i la seguretat regionals (criteri 4). D'altra banda, Bahrain forma part de la coalició militar formada per Aràbia Saudita, EAU, Kuwait, Qatar, Jordània, Sudan, Egipte i el Marroc per combatre els rebels Huthis a Iemen, per la qual cosa el material exportat podria acabar sent utilitzat per cometre greus violacions del dret internacional humanitari i dels drets humans més enllà de les seves pròpies fronteres.

20. Amnistia Internacional (2015): *Amnesty International Report 2014/15*, disponible a: <https://www.amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/afghanistan/report-afghanistan/>

21. Amnistia Internacional (2015): *Amnesty International Report 2014/2015*, disponible a: <https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/bahrain/report-bahrain/>

OMAN

Autoritzat: MD– 85,2 milions d’euros en 5 llicències per a municions, materials energètics i substàncies relacionades i la majoria en equips de formació d’imatge o de contra mesura. **MDU**– 3 llicències per valor de 2.595 € en materials, substàncies químiques, microorganismes i toxines (Cat. 1).

Exportat: MD– 64,9 milions d’euros en un avió de transport, reposats per a aeronaus, magranes de morter, cordó detonant i diversa munició. **MDU**– 1.980 € per la Cat. 1.

Durant el 2014, l’Estat espanyol va signar a l’abril un acord de cooperació en matèria de Defensa amb Oman, probablement vinculat a la visita del llavors Rei Juan Carlos I, i al desembre va rebre de nou la visita del ministre Morenés amb l’objectiu d’aconseguir un acord Govern a Govern “multipropòsit”,²² fets que demostren una vegada més la voluntat política de contribuir a incrementar la capacitat militar dels països de la zona i l’ús de la política de foment de les exportacions d’armes per afavorir interessos d’índole molt diferent.

Al gener va ratificar l’Acord de Seguretat del Consell de Cooperació del Golf (CCG), el qual limita drets individuals reconeguts per la Constitució d’Oman i altres instruments internacionals. El CCG també actua com a aliança militar, per la qual cosa l’armament exportat podria servir per alimentar les tensions a la zona (criteri 4).

ISRAEL

Autoritzat: MD– 20 llicències per valor de 19,5 milions d’euros en equips de formació d’imatge o contra mesura. **MO**– 4 llicències per 0,5 milions d’euros. **MDU**– 1,2 milions d’euros en 18 llicències de diverses categories.

Exportat: MD– 3,43 milions d’euros per les categories 1 (armes de calibre inferior a 20mm), 4 (bombes, torpedes, coets, míssils) i 11 (equips electrònics). Segons les estadístiques van ser “components de pistoles esportives per ser assemblades i posteriorment reexportades als Estats Units, components d’un míssil destinat a l’Exèrcit de Terra espanyol, espoletes per a proves i validació en magranes de morter il·luminant i sistemes electro-òptics de vigilància, observació i detecció de blancs amb destinació a l’Eurofighter dins del programa de cooperació del que forma part l’Estat espanyol”. **MO**– es van exportar cartutxos i pólvora sense fum per valor de 100 mil € amb destinació a l’empresa privada. **MDU**– Es van exportar 2,9 milions d’euros entre diverses categories, la majoria a les Força Armades i un 13% a l’empresa privada.

Cal esmentar que segons duanes, **es va exportar un total de 6 milions d’euros entre la categoria 9306 i 9305 corresponents a bombes, magranes, torpedes i míssils; i parts i accessoris.**

Respecte a les dades recollides per duanes i en contrast amb les publicades a les estadístiques pel govern, crida l’atenció que les xifres difereixin considerablement, pel que caldria ampliar la informació disponible sobre aquest tema, especialment l’ús i usuari/s finals.

Malgrat la nova ofensiva sobre Gaza i la consegüent declaració per part del govern espanyol de la suspensió de les exportacions espanyoles d’armes a Israel entre finals de juliol i principis de novembre, aquestes van continuar durant

22. “En què consisteix l’acord ‘multipropòsit’ al qual ha arribat Morenés amb el ministre de Defensa d’Oman”, One Magazine, 23 de desembre del 2014, disponible a: <http://www.onemagazine.es/noticia/20880/nacional/en-que-consiste-el-acuerdo-multiproposito-al-que-ha-llegado-morenes-con-el-ministro-de-defensa-de-oman.html>

els mesos d'agost a octubre.²³ En aquest sentit, resulta d'interès destacar que, segons va informar la *Cadena Ser*,²⁴ el Ministre de Defensa va viatjar l'1 de desembre del 2014 a Israel i va ser la primera visita d'un titular de defensa a Israel. És convenient recordar que en casos com aquest resulta tan greu l'exportació d'armament com el finançament i col·laboració al manteniment de la indústria militar, un sector estratègic per aconseguir mantenir una ocupació militar que dura ja més de sis dècades.²⁵ Referent a això, Human Rights Watch recomana als governs que estiguin proporcionant armes a Israel la suspensió d'aquestes exportacions o de qualsevol material que hagi estat documentat o hi hagi una sospita creïble que hagi estat utilitzat per a la violació del dret internacional humanitari, així com el finançament o el suport a aquests materials, a causa de les evidències recollides per aquesta organització en relació a les greus violacions del dret internacional humanitari i dels drets humans comeses per Israel, durant el 2014 i en anys anteriors, principalment, amb atacs indiscriminats contra la població civil.²⁶

Hauria de reforçar-se l'aplicació dels criteris de la Posició Comuna europea a les exportacions d'armament a Israel a causa de la violació recurrent de la legislació internacional dels drets humans i del dret internacional humanitari –especialment a causa dels atacs indiscriminats contra civils (criteri 2); la situació de conflicte armat, ja que contribueixen a la seva perdurabilitat (criteri 3); i per suposar un agreujant a la situació regional (criteri 4).

LÍBAN

Autoritzat: MO– 2,9 milions d'euros en 11 llicències.

Exportat: MO– 763 mil € en escopetes, cartutxos, parts d'escopetes, beines i pólvora sense fum, amb destinació a l'empresa privada i l'armeria.

Els embargaments imposats per l'ONU²⁷ i la UE²⁸ sobre el Líban (criteri 1 de la Posició Comuna) marquen la prohibició de tot tipus d'armament tret que estigui aprovat pel govern libanès o per la UNIFIL (missió de les Nacions Unides); i estableix "que tots els Estats adoptin les mesures necessàries per prevenir [...] a) La venda o subministrament a qualsevol entitat o persona del Líban armes i material connex de tot tipus, incloent-hi armes i municions, vehicles militars i equipament, equips paramilitars i peces de recanvi dels articles esmentats, procedents o no dels seus territoris". Manca informació per saber si es compleix amb aquestes autoritzacions –cal esperar que així sigui; però, en qualsevol cas, a causa de la situació d'inestabilitat a la regió, aquestes exportacions haurien d'estar prohibides ja que, encara que es refereixi a material d'ús civil, va destinat íntegrament a l'empresa privada i armeries, per la qual cosa aquest pot acabar sent utilitzat per cometre violacions dels drets humans al país o sent desviat a usos no desitjats en altres escenaris de conflicte del seu entorn (Israel, Síria, etc.), per exemple, donada la participació de persones d'origen libanès en el conflicte siríà.²⁹ Segons duanes, en els últims deu anys s'ha exportat un total de 5,7 milions d'euros per aquestes categories, fet que resulta molt preocupant degut a la tensió política interna (criteri 3), la proximitat amb el conflicte armat a Síria i les tensions amb Israel (criteri 4).

23. Consulta realitzada a la Base de dades de comerç exterior: <http://datacomex.comercio.es>

24. Cadena Ser, 01/12/2014: http://cadenaser.com/ser/2014/11/30/espana/1417368008_828610.html

25. Vegeu Pozo, A. (Dir., 2014): "Defensa, seguridad y ocupación como negocio", disponible a: http://www.centredelas.org/images/stories/informes/INFORME_ESP_ISR_cas_web.pdf

26. <https://www.hrw.org/es/news/2014/07/18/israel/palestina-ataques-aereos-ilegales-lanzados-por-israel-estan-matando-civiles>

27. "UN arms embargo on Lebanon (Non-Governmental Forces)", SIPRI, 2012, disponible a: http://www.sipri.org/databases/embargoes/un_arms_embargoes/lebanon

28. "EU arms embargo on Lebanon (non-governmental forces)", SIPRI, 2012, disponible a: http://www.sipri.org/databases/embargoes/eu_arms_embargoes/lebanon

29. Amnistia Internacional (2015): *Amnesty International Report 2014/2015*, <https://www.amnesty.org/en/countries/middle-east-and-north-africa/lebanon/report-lebanon/>

RÚSSIA

Autoritzat: MD– 1 llicència per 442,4 mil € en armes de calibre inferior a 20mm (Cat. 1). **MO**– Es van aprovar 8 llicències per 2,4 milions d'euros. **MDU**– Es van autoritzar 32 llicències per 23,7 milions d'euros.

Exportat: MD– Gairebé 7.000 € en armes de la Cat. 1, per a l'empresa privada. **MO**– Es van exportar 1,05 milions d'euros en escopetes, cartutxos, beines i pólvora sense fum. El 98% a l'empresa privada i la resta a un particular. **MDU**– Es van exportar 14,4 milions d'euros en materials, substàncies químiques i electrònica.

Segons va declarar el govern, les exportacions assenyalades es van realitzar atenent les restriccions imposades per les sancions de la Unió Europea a Rússia i en períodes en els que aquestes sancions no estaven vigents. Entre aquestes sancions constaven l'embargament a l'exportació i importació d'armes i material relacionat, i a l'exportació de productes de doble ús.³⁰ Per això, i donada la situació de conflicte amb Ucraïna (criteri 4), el risc de desviament a Síria i la possible afectació de la pau i la seguretat regionals pel rol de Rússia a la zona, aquestes exportacions de material de defensa i un altre material no haurien d'haver-se realitzat, encara menys aprofitant els buits de les sancions o els períodes entre les mateixes.

UCRAÏNA

Autoritzat: MD– 1 autorització per 11.000 €. 1 denegació d'exportació d'un rifle per situació d'inestabilitat interna i risc de desviament en l'ús. **MO**– Es van autoritzar exportacions per 2,5 milions d'euros (8 llicències).

Exportat: MO– Malgrat la situació interna i la tensió amb Rússia, es van exportar 1,2 milions d'euros en escopetes, cartutxos, beines i pólvora sense fum, com a armes de caça i tir esportiu, tot per a l'empresa privada. **MDU**– 4.000 € per la Cat. 1 (materials, substàncies químiques, microorganismes i toxines).

Encara que la tensió política i la violència havien anat en augment des del novembre del 2013, desembocant en un conflicte armat civil amb l'involucració de Rússia, el govern espanyol va declarar haver suspès les llicències vigents a partir del 21 de març; afectant aquesta suspensió a 12 llicències, 11 d'elles en beines amb pistó, cartutxos d'escopeta, munició no metàl·lica, pólvora i escopetes calibre 12, a causa de la situació d'inestabilitat interna i el risc de desviament, assenyalant els criteris 3 i 7 a l'informe d'estadístiques. No obstant això i segons duanes, durant el mes d'abril encara es van realitzar exportacions per valor de 3.156 € i les transferències es van reprendre a partir del juliol del 2014.

El govern espanyol va admetre que la suspensió va ser aixecada al juliol "en comprovar que altres països de la Unió Europea havien reprès les seves exportacions a aquesta destinació³¹". De nou, aquest tipus d'argumentació resulta poc responsable donada la situació que travessava el país; un conflicte armat que comptava amb més de 4.000 morts a final d'any.³² Fets com aquest posen de manifest la necessitat d'augmentar els controls i millorar les eines per a l'avaluació del risc amb l'objectiu de reforçar el caràcter preventiu de la llei a les exportacions d'armament. Com assenyalava el propi informe del govern, en aquest cas caldria aplicar amb major obstinació almenys els criteris 3 i 7 de la Posició Comuna.

30. Congrés dels Diputats, Comissions, núm. 828, de 10 de junio del 2015: <http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/PopUpCGI?CMD=VERLST&BASE=pu10&FMT=PUWTXDTS.fmt&DOCS=1-1&QUERY=%28DSCD-10-CO-828.CODI.%29#%28P%C3%A1gina2%29>

31. Congrés dels Diputats, Comissions, núm. 828, 10 de junio del 2015: <http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/PopUpCGI?CMD=VERLST&BASE=pu10&FMT=PUWTXDTS.fmt&DOCS=1-1&QUERY=%28DSCD-10-CO-828.CODI.%29#%28P%C3%A1gina2%29>

32. Amnistia Internacional (2015): Amnesty International Report 2014/2015, disponible a: <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/ukraine/report-ukraine/>

VENEÇUELA

Autoritzat: MD– 2 llicències per 29 milions d'euros en vehicles tot terreny i aeronaus. **MDU**– 3 llicències per 4 milions d'euros en telecomunicacions i seguretat de la informació.

Exportat: MD– 10,8 milions d'euros en diferents categories, majoritàriament per a les forces armades. Es van aplicar 3 suspensions de màscares antigàs i matèria primera a causa de la situació d'inestabilitat interna (3) i risc de desviament en l'ús (7). **DT**.– Es van exportar 1,5 milions d'euros en matèria primera, esposes cromades i cartutxos propulsors per a les forces armades i policials. A més, es van suspendre unes altres 13 llicències de material antidisturbis. **MDU**– 9,3 milions d'euros en materials, substàncies químiques i telecomunicacions i seguretat de la informació.

Segons assenyala Amnistia Internacional,³³ durant el primer semestre de l'any, les forces de seguretat van cometre un ús excessiu de la força per a dispersar manifestacions amb l'ús de munició real a curta distància contra persones desarmades, l'ús d'armes de foc inadequades i equips antidisturbis manipulats, gasos lacrimògens i bales de goma. Entre febrer i juliol van morir almenys 43 persones i 870 van resultar ferides; així mateix, es van registrar violacions de drets humans i alts nivells de violència. Malgrat haver-se suspès nombroses llicències de material antidisturbis, aquestes mesures van ser insuficients, ja que es van continuar exportant gairebé 1,5 milions d'euros d'aquest material, el qual podria haver estat utilitzat per cometre violacions dels drets humans.

COLÒMBIA

Autoritzat: MD– 6 llicències per 13,8 milions d'euros en aeronaus i municions. **MO**– 3 llicències per 391 mil €. **MDU**– 24 llicències per 924 mil € en materials, substàncies químiques (Cat. 1), sensors i làsers (Cat. 6).

Exportat: MD– Es van exportar 1,7 milions d'euros en parts i peces d'aeronaus, reposats d'obuses i munició d'artilleria amb destinació al Ministeri de Defensa. **MO**– 572 mil € en escopetes i beines, 74% a l'empresa privada i la resta a un particular. **MDU**– 514 mil € per les mateixes categories que es van autoritzar; 99% amb destinació a l'empresa privada.

Segons duanes, es van exportar 1,6 milions d'euros per a cinc de les set principals categories del TARIC 93 (464 mil € en "9303-les altres armes de foc"; 158 mil € en "9304-fusells, rifles, pistoles..."; 455 mil € "9305-en parts i accessoris"; 238 mil € en "9306-bombes, magranes, torpedes..."; i 259 mil € en "9307- sabres, espases, baionetes...").

Colòmbia viu un conflicte armat intern des de fa més de 50 anys i, malgrat les negociacions per iniciar un procés de pau, es van continuar produint violacions dels drets humans i del dret internacional humanitari, tant per part de les forces de seguretat públiques com dels diferents grups armats, amb execucions extrajudicials, desaparicions forçades, assassinats i fins i tot amputacions, afectant principalment a membres de les comunitats indígenes, camperoles i d'afrodescendents, així com a defensors dels drets humans. A més, en aquest cas s'afegeix un altre factor de preocupació, com és que l'usuari final sigui majoritàriament l'usuari privat. De la mateixa manera, els materials exportats segons duanes podrien ser utilitzats per cometre violacions dels drets humans del tipus de les assenyalades anteriorment. En un context així i malgrat no estar sotmès a cap embargament, caldria qüestionar-se si no s'estan incomplint criteris de la llei espanyola com el 2, situació dels drets humans, i el 3, en referència

33. Amnistia Internacional (2015): Amnesty International Report 2014/2015, <https://www.amnesty.org/en/countries/americas/venezuela/report-venezuela/>

a la situació interna. A més, també cabria la possibilitat que part del material acabi en mans no desitjades o sent utilitzat per a usos indeguts.

Com dèiem al principi d'aquest capítol, aquests són solament alguns exemples en els quals s'han volgut mostrar algunes de les irresponsabilitats del govern a l'hora d'aprovar llicències d'exportació; s'han assenyalat algunes accions del govern per impulsar la política oculta de foment de les exportacions d'armes que es tradueix en exportacions a països en conflicte armat, sotmesos a embargament o amb greus violacions dels drets humans i del dret internacional humanitari. Queda reflectida també la falta de voluntat política d'aplicar de manera estricta els criteris establerts per la legislació vigent en matèria de comerç d'armes, prioritzant interessos geopolítics, estratègics o comercials. En almenys tres dels casos exposats es va recórrer a l'argumentació que altres estats havien reiniciat les exportacions per justificar les decisions pròpies, posant de manifest la falta de responsabilitat a l'hora d'autoritzar les exportacions d'armament. Així mateix, s'ha pretès posar de relleu la falta de coherència que continua sent habitual entre les dades ofertes pel govern en el seu informe anual d'estadístiques i les dades recollides per les bases de dades de duanes (en el capítol 93 del codi TARIC), casos en els quals sovint sorgeix el dubte de si podrien estar ocultant enviaments d'armes a zones en conflicte.

4. POLÍTICA GOVERNAMENTAL DE FOMENT DE LES EXPORTACIONS D'ARMES

Un dels elements clau que explica l'elevada quantia de les transferències espanyoles d'armament és la política de foment de les exportacions d'armament que ha continuat posant en pràctica el Govern.³⁴ Aquesta política està marcada per un important grau de secretisme i opacitat. En aquest sentit, les estadístiques oficials segueixen sense aportar informació sobre els contractes govern a govern celebrats al llarg de l'any 2014, malgrat la importància que sembla estar adquirint aquest instrument.

Hi ha tres qüestions noves: 1) l'aprovació d'un nou reglament sobre el control del comerç d'armes, 2) el Pla Estratègic d'Internacionalització de l'Economia Espanyola 2014-2015, i 3) la recerca d'una presumpta trama de corrupció en l'empresa pública DEFEX. Això ha donat motius per plantejar en quina mesura les transferències d'armes espanyoles es dirigeixen a països amb un important grau de corrupció.

4.1 Novetats legislatives

El 27 d'agost del 2014 va entrar en vigor el nou reglament en aquesta matèria: el Reial decret 679/2014, d'1 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament de control del comerç exterior de material de defensa, d'un altre material i de productes i tecnologies de doble ús (BOE de 26 d'agost).

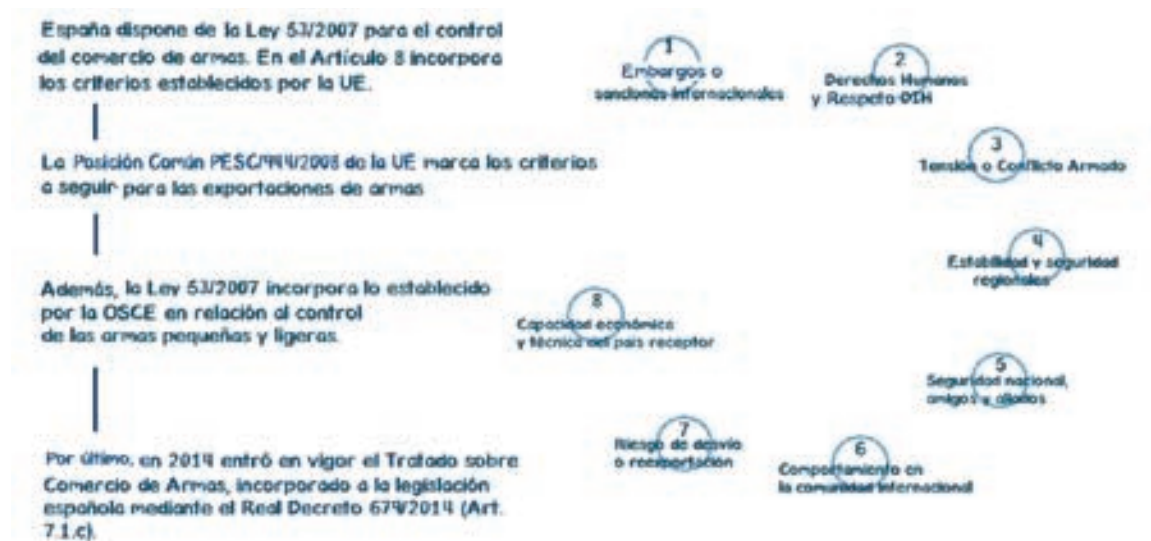
El reglament delimita els diferents tipus d'autoritzacions administratives que es requereixen per a poder exportar armament. I actualitza tant la relació de material de defensa, un altre material i els productes i tecnologies de doble ús, com la composició de l'òrgan encarregat d'autoritzar les exportacions: la Junta Interministerial Reguladora del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús.

Una novetat destacable és que, en establir els criteris de denegació de sol·licituds d'exportació, es realitza una remissió expressa al Tractat sobre el Comerç d'Armes [vegeu l'article 7.1.c) del Reial decret 679/2014]. Aquesta remissió manca, no obstant això, de conseqüències pràctiques, ja que la normativa de la Unió Europea

34. Sobre la política de foment de les exportacions vegeu el nostre anterior informe "Exportacions espanyoles d'armament 2004-2013 Promou el govern exportacions il·lícites d'armament?" (2014), pàgs. 18 i 19.

(la Posició Comuna 2008/944/PESC) recull uns criteris més exigents que els que estableix el Tractat sobre el Comerç d'Armes.³⁵

Figura 1: Marc normatiu sobre comerç d'armes

Font: Elaboració pròpia

4.2 Pla Estratègic d'Internacionalització de l'Economia Espanyola 2014-2015 i Grup de Treball d'Internacionalització del sector de Defensa

Un dels àmbits inclosos al pla és el de la defensa, que es defineix com un "sector estratègic per a l'economia"³⁶. En aquest sentit, entre les mesures prioritàries es troba l'"Impuls a la internacionalització de la indústria espanyola de defensa mitjançant els acords govern a govern".

El paper fonamental li correspon al Ministeri de Defensa. Des del punt de vista orgànic, s'assenyala a l'Oficina de Suport Exterior d'aquest Ministeri com a l'instrument per a centralitzar el suport institucional a la indústria de defensa. A més dels contractes Govern a Govern, també s'esmenten els Memoràndums d'entendiment (Memorandum of Understandings). Així com l'elaboració d'un Catàleg de material excedent i les possibilitats d'aconseguir contractes de transferència d'armament dins de l'OTAN.

També es reconeix el paper del Ministeri de l'Interior en relació amb la indústria de la seguretat. En concret, s'assenyala la contribució de l'Oficina de Suport Exterior del Ministeri de Defensa i la utilització de la xarxa d'ambaixades, amb un total de 81 Consellers i Agregats d'Interior, acreditats a 119 països.

Finalment, el Pla també fa referència a la creació d'un Grup de Treball d'Internacionalització del sector de Defensa en el marc del Grup de Treball Inter ministerial per a la Internacionalització de l'Empresa Espanyola. A la seva compareixença davant la Comissió de Defensa del Congrés dels Diputats del 10 de juny del 2015, el Secretari d'Estat de Comerç va afirmar que "l'objectiu primordial del grup és

35. Vegeu Eduardo Melero: "El Tractat sobre el Comerç d'Armes: anàlisi del seu contingut", Materials de Treball del Centre Delàs, núm. 47 (juliol 2013). Es pot veure una posició més favorable a l'eficàcia d'aquesta clàusula en l'informe d'Amnistia Internacional, FundiPau, Greenpeace i Oxfam Intermó: "Secrets que maten? La manca de transparència de les exportacions espanyoles d'armes del primer semestre de 2014 impedeix saber si es fan servir per cometre atrocitats", 29 d'abril del 2014, pàg. 8 a 12.

36. Vegeu el Pla Estratègic d'Internacionalització de l'Economia Espanyola 2014-2015, elaborat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat, pàg. 43-44, 58, 84-87 i 102. El Pla es pot consultar a http://www.mineco.gob.es/stfls/mineco/comercio/140228_Plan_Internacionalizacion.pdf

A través del Grup de Treball de l'Internacionalització del sector de Defensa es pot haver creat un mitjà institucional i privilegiat perquè la indústria militar espanyola dugui a terme activitats de lobby

donar suport a la internacionalització de les empreses espanyoles de defensa". Una de les seves tasques és avaluar la utilització dels contractes Govern a Govern. Segons el Secretari d'Estat de Comerç, les dues associacions del sector assisteixen a les reunions del Grup de Treball d'Internacionalització del sector de Defensa les dues associacions sectorials, Tedae, Associació Espanyola de Tecnologies de Defensa, Aeronàutica i Espai, i Aesmide, Associació d'empreses Contractistes amb les Administracions Públiques.³⁷ D'aquesta forma, el Grup de Treball pot haver-se convertit en un llit institucional i privilegiat perquè la indústria militar espanyola dugui a terme activitats de lobby.

4.3 La corrupció en l'organització administrativa dedicada al foment de les exportacions d'armes espanyoles: el cas DEFEX

Una de les peces de la política governamental de foment de les exportacions d'armament és l'empresa DEFEX S.A. L'Estat espanyol, a través de la Societat Espanyola de Participacions Industrials, posseeix el 51% del seu capital social. Formen part del seu Consell d'Administració, el Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació, el Ministeri d'Economia i Competitivitat i el Ministeri de Defensa.

L'empresa DEFEX s'ha vist implicada en una presumpta trama de corrupció relacionada amb el comerç d'armament. L'Audiència Nacional ha imputat a aquesta empresa la comissió de cinc delictes: corrupció en les transaccions comercials internacionals, contra la Hisenda Pública, suborn, blanqueig de capitals i pertinença a una organització criminal.³⁸ Entre les persones imputades es troben l'ex-president de l'entitat, José Ignacio Alzines Charro, el director comercial Manuel Iglesias Sarrià i l'exdirectiu Ángel María Larumbe.³⁹

El punt de partida va ser un contracte de venda de material policial a Angola per valor de 152 milions d'euros celebrat el 2008. Sembla que es va enviar material únicament per valor d'uns 50 milions d'euros, repartint-se els diners restants entre les autoritats angleses i els directius de l'empresa DEFEX a través d'un entramat de societats situades a paradisos fiscals.

Encara que en un primer moment es va denegar l'autorització d'exportació, va ser autoritzada posteriorment per la JIMDDU després de l'enviament d'un parell de cartes del llavors director d'operacions de DEFEX, el coronel Ángel María Larumbe.⁴⁰ DEFEX també va ocultar a la JIMDDU que el contracte d'exportació a Angola es duria a terme formant una unió temporal d'empreses amb la companyia Comercial Cueto.⁴¹

No es tractaria d'un cas aïllat, sinó que la presumpta trama de corrupció hauria actuat, almenys des del 2003-2004, a països d'Àfrica i d'Orient Mitjà.⁴² En concret, s'investiga una desena de contractes realitzats a Camerun i Aràbia Saudita.⁴³

37. Diari de Sessions del Congrés dels Diputats, X Legislatura, Comissió de Defensa, núm. 828, de 10 de juny del 2015, pàg. 7 i 8. Es pot consultar a http://www.congreso.es/public_oficiales/L10/CONG/DS/CO/DSCD-10-CO-828.PDF#page=2

38. "El juez Ruz imputa a la empresa pública Defex por la presunta venta irregular de armas a Angola" *elmundo.es*, 26 de septiembre de 2014, <http://www.elmundo.es/espana/2014/09/26/54256aa3ca47410c7d8b4587.html>

39. Defex, la empresa pública de venta de armas corroida por la corrupción", *cuartopoder.es*, 16 de julio de 2014 <http://www.cuartopoder.es/laespumadeldia/2014/07/16/la-sombra-de-paesa-planea-sobre-la-trama-corrupta-en-la-empresa-publica-de-venta-de-armas-defex/13709>.

40. "DEFEX apremió al Gobierno a autorizar el contrato con Angola porque su policía necesitaba 200 escopetas para las elecciones", *cadenaser.com*, 15 de mayo de 2015, http://cadenaser.com/ser/2015/05/12/tribunales/1431453711_853845.html

41. "DEFEX ocultó al Gobierno sus negocios con una empresa bajo sospecha", *cadenaser.com*, 12 de mayo de 2015, http://cadenaser.com/ser/2015/05/11/tribunales/1431366522_884268.html

42. "Los investigadores sospechan de los contratos para vender armas de DEFEX en África y Oriente Medio" *cadenaser.com*, 11 de mayo de 2015, http://cadenaser.com/ser/2015/05/10/tribunales/1431283476_605769.html

43. "Los investigadores sospechan de los contratos para vender armas de DEFEX en África y Oriente Medio" *cadenaser.com*, 11 de mayo de 2015, http://cadenaser.com/ser/2015/05/10/tribunales/1431283476_605769.html

Probablement, la trama de corrupció de DEFEX no sigui un fet aïllat dins del comerç d'armament espanyol. La política de foment de les exportacions del Govern espanyol i l'opacitat i el secretisme existent en aquesta matèria dificulten els controls efectius. D'altra banda, sembla raonable pensar que s'estan abonant comissions il·legals per afavorir les exportacions d'armament, almenys, als països en què existeix un important grau de corrupció.

Sembla raonable pensar que s'estan abonant comissions il·legals per afavorir les exportacions d'armament

4.4 Les exportacions d'armament espanyoles a països amb un important grau de corrupció

La legislació no inclou la corrupció del país receptor com un dels criteris que cal valorar per autoritzar les exportacions d'armament. Malgrat això, resulta interessant tenir en compte aquest aspecte al analitzar la política de foment de les exportacions d'armament.

Es tracta d'assenyalar quin percentatge de les exportacions d'armament espanyoles es dirigeixen a països amb una percepció elevada de corrupció. Es pren com a referència l'Índex de Percepció de la Corrupció (IPC) desenvolupat per Transparència Internacional, segons el qual 100 correspon a una percepció d'absència de corrupció i 0 a una percepció de país molt corrupte. Aquest indicador s'elabora a partir de les opinions d'experts sobre la corrupció en el sector públic.⁴⁴

En aquest informe s'adopta un enfocament conservador referent a això, ja que només es tenen en compte les exportacions a països els quals l'Índex de Percepció de la Corrupció el 2014 ha estat igual o inferior a quaranta punts. L'Estat espanyol ha realitzat exportacions de material de defensa, material policial i productes i tecnologies de doble ús a 48 països amb un IPC igual o inferior a 40 (vegeu la Taula 8 de l'Annex I). Les xifres globals es recullen a la següent taula:

Taula 5. Exportacions a països amb un IPC menor o igual a 40 punts (en milions d'euros corrents)

	Material de defensa	Material policial i de caça i tir esportiu	Material de doble ús
Total exportacions espanyoles	3.203,24	56,36	168,49
Exportacions a països amb IPC ≤ 40	474,21	13,33	88,76
%	14,71	23,65	52,67

Font: Sotsdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i Doble Ús.
Elaboració: Centre Delàs.

Aquestes dades posen de manifest la importància de les exportacions a països amb un considerable grau de corrupció. En el cas del material de defensa, encara que la xifra és menor (un 14,71 %), no es tracta d'una quantitat menyspreable. Pensem que el 57% de les exportacions correspon a països de la Unió Europea (el 66 % en el cas dels països membres de l'OTAN). En el cas del material policial i les armes de caça i tir esportiu el percentatge gairebé arriba a un quart del total (23,65 %), i els productes i tecnologies de doble ús supera la meitat (un 52,67 %). Les principals destinacions han estat: Indonèsia, Egipte, Equador, Kazakhstan, Vietnam i Camerun (vegeu la taula 7).

En definitiva, la corrupció pot considerar-se com una variable més a tenir en compte en l'anàlisi del comerç d'armament. El que posa de manifest, també des d'aquesta perspectiva, els mínims escrúpols de la política de foment de les exportacions d'armament.

44. Vegeu l'apartat "Aspectes més destacats de l'índex" a <http://transparencia.org.es/ipc-2014/>

El Ministeri de Defensa hauria d'informar dels contractes Govern a Govern celebrats i també dels Memoràndums d'Entesa que puguin tenir efectes en el comerç d'armes

Taula 6. Principals destinacions a països amb un important grau de corrupció (en milers d'euros corrents)

	País	IPC	MD	OM	MDU	TOTAL
1	Indonèsia	34	112.030,58		110,32	112.140,90
2	Egipte	37	107.951,05	0,02	191,23	108.142,30
3	Equador	33	85.921,27			85.921,27
4	Kazakhstan	29	53.895,55	65,00	31,92	53.992,47
5	Vietnam	31	36.491,58		134,86	36.626,44
6	Camerun	27	28.522,91	1.361,44	13,93	29.898,27
7	Iran	27			26.446,01	26.446,01
8	Xina	36		229,39	23.330,51	23.559,90
9	Veneçuela	19	10.778,85		9.270,78	20.049,63
10	Índia	38	14.783,37	53,00	978,41	15.814,77

Font: Sotsdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de doble Ús.
Elaboració: Centre Delàs

5. CONCLUSIONS I RECOMANACIONS

Un any més, l'Estat espanyol consolida la seva rellevància en el rànquing mundial de països exportadors d'armes, ocupant la sisena posició i mantenint el valor de les exportacions per sobre dels 3.000 milions d'euros. Això és conseqüència, en gran part, de l'activa política governamental de foment de les exportacions d'armament i de la internacionalització de la indústria de defensa.

Dins d'aquesta política destaca, aquest any, la institucionalització d'un Grup de Treball d'Internacionalització del Sector de la Defensa. Les dues associacions empresarials del sector –Tedae i Aesmide– acudeixen a les reunions del Grup de Treball. D'aquesta manera s'ha creat un llit orgànic per a que la indústria armamentista faci valer els seus interessos davant els poders públics.

Aquesta política de foment de les exportacions d'armament és molt opaca per a la ciutadania. La recomanació en aquest sentit és donar transparència a les actuacions que afavoreixen l'exportació. Especialment, el Ministeri de Defensa hauria d'informar dels contractes Govern a Govern celebrats i també dels Memoràndums d'Enteniment que puguin tenir efectes en el comerç d'armes, amb la finalitat de poder analitzar en quina mesura aquests instruments estan influïnt en l'atorgament de les autoritzacions administratives d'exportació.

L'existència d'aquesta política governamental de foment de les exportacions d'armes posa en dubte la rigorositat de l'aplicació de la legislació en matèria de control del comerç de les exportacions de material de defensa.

Prova d'aquesta aplicació poc rigorosa de la llei és el fet que l'Orient Mitjà s'ha transformat en una destinació rellevant per a les armes espanyoles, tant pel pes que tenen com pel conflicte armat que castiga tota la regió. El 16% de les armes exportades han tingut com a destinació els Països del Golf, tots ells involucrats en el suport polític, econòmic o en armes d'alguna de les parts armades en conflictes. No tenim cap seguretat que totes aquestes armes i les que van comprar en anys anteriors no estiguin sent utilitzades en els bombardejos a ciutats kurdes, sirianes, iraquianes o iemenites, no tenim cap seguretat que la utilització d'aquestes armes, siguin les que han provocat la sortida massiva de ciutadans cap a altres emplaçaments, inclosa la crisi humanitària de l'exili actual.

En aquest context, a més a més s'han utilitzat les exportacions d'armes com un instrument de la política internacional del Govern. Així, s'han autoritzat exportacions a l'Iraq amb la finalitat de recolzar aquest país en la lluita contra el denominat Estat Islàmic.

Per tot això, hauria de millorar-se la informació sobre les transferències a determinats països; especialment pel que afecta al 2014: Egipte, Iran, Israel, Líban. Aquesta informació és condició necessària, encara que no suficient, perquè la Comissió de Defensa del Congrés dels Diputats pugui exercir un adequat control parlamentari sobre l'actuació del Govern en aquest àmbit.

Un altre dels àmbits en què es fa patent la poca rigorositat en l'aplicació de la llei són les exportacions d'armes curtes i lleugeres o les armes de caça i tir esportiu. Resulta preocupant el pes cada vegada major que tenen les transferències d'aquests tipus d'armes en el conjunt de les exportacions espanyoles. Continuen exportant-se armes a països en situació de tensió o conflicte, països amb graus de violència elevada i extrema, països que de manera regular apareixen com a països que vulneren sistemàticament els drets humans o a països sotmesos a embargaments. Es tracta, en definitiva, d'exportacions il·lícites que vulneren l'esperit de la llei que regula les exportacions d'armes. Crida l'atenció en aquest apartat que el Govern espanyol només va dedicar 15.000 euros el 2014 a la lluita contra el tràfic il·lícit, la proliferació i l'acumulació d'armes curtes i lleugeres, així com les seves municions.

Finalment, una altra variable a tenir en compte en el comerç d'armes és la corrupció. El presumpte cas de corrupció protagonitzat per l'empresa pública DEFEX ho exigeix. Una important quota de mercat de les exportacions espanyoles es realitza a països marcats per un important grau de corrupció. És molt probable, per tant, que s'estiguin pagant comissions il·legals per facilitar les vendes d'armes a aquests països.

Controlar les exportacions d'armes no és un repte simplement jurídic, no és suficient comprovar fins a quin punt s'ha complert o no la llei que regula aquestes exportacions. El repte està en no permetre que les armes espanyoles siguin utilitzades per provocar danys irreversibles sobre la vida de milions de persones.

ANNEX I

Taula 1. Exportacions espanyoles de material de defensa 2005-2014 (en milers d'euros corrents)

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
1	Regne Unit	73.268,51	86.811,06	93.157,32	95.534,57	121.955,09	121.616,59	277.923,24	184.773,74	546.144,69	862.685,36	2.463.870,16
2	Austràlia	211,92	9.042,34	1.106,94	1,69	251,43	24.610,34	424.472,25	505.740,97	609.132,64	139.688,56	1.714.259,10
3	Noruega	1.228,80	269.901,10	266.367,96	265.691,48	281.288,79	5.146,17	362.963,60	4.777,64	3.577,88	2.019,63	1.462.963,05
4	Alemanya	65.673,93	81.328,51	82.701,92	169.371,61	160.216,29	106.009,34	113.568,17	129.688,22	167.569,85	272.448,95	1.348.576,79
5	França	1.447,94	10.489,79	16.881,94	9.602,04	17.618,26	32.258,22	46.265,87	72.004,03	402.333,48	520.669,01	1.129.570,59
6	Veneçuela		3.241,05	4.290,13	111,45		212.000,00	567.357,98	182.364,69	16.673,24	10.778,85	996.817,38
7	Aràbia Saudita	1.984,98	5.851,11	1.876,66		5.148,35	5.824,93	14.006,43	21.263,43	406.437,36	292.861,79	755.255,03
8	Emirats Àrabs Units	7,38	38,42	75,90	88,63	88,83		66,15	2.379,60	717.047,17		719.792,06
9	Itàlia	34.402,03	33.500,01	47.084,24	62.319,52	70.832,53	71.899,80	50.670,32	101.991,64	117.304,17	96.126,32	686.130,57
10	EUA	6.580,44	17.126,55	38.343,10	22.375,96	55.400,73	75.172,93	115.602,25	91.220,62	84.615,81	34.026,19	540.464,58
11	Brasil	1,03	74.051,52	79.913,48	63.446,39	46.961,90	14.867,47	2.922,21	1.175,65	114.523,77	28.867,08	426.730,50
12	Grècia	20.262,06	22.833,97	5.266,20	211,45	31.197,26	189,71	16.061,19	152.559,18	97.380,34	47.443,85	393.405,20
13	Mèxic	48,04	5,30	14,00	108,11	43.782,22	132.716,65	109.601,96	84.726,74	1,10	78,54	371.082,65
14	Egipte	136,73	168,30	385,59	1.316,38	4,20	2.539,84	69.834,52	50.323,59	126.653,09	107.951,05	359.313,29
15	Malàsia	134,09	62,83	152.939,03		180.525,76	27,35	5.214,44	10.879,26	5.490,81	2.515,28	357.788,84
16	Xile	1.586,26	178.592,76	2.308,35	710,72	3.477,96	24.125,30	62.466,82	20.468,13	19.269,69	9.607,30	322.613,29
17	Turquia	1,77	1.426,94	0,63	1.113,19	1.249,85	357,00	66,35	31.628,94	7.501,76	243.673,49	287.019,92
18	Indonèsia	820,90	2.048,63	3.827,31	3.741,92	5,76	466,66	1.027,10	55.560,29	85.709,62	112.030,58	265.238,78
19	Polònia	48.910,20	68,43	32.520,53	1.575,99	1.762,58	1.126,36	1.648,47	81.197,70	61.160,21	803,24	230.773,73
20	Colòmbia	152,00		16.022,45	31.137,53	33.311,96	29.128,89	24.987,27	5.744,10	59.729,07	1.709,16	201.922,41
21	Portugal	228,39	261,48	234,57	4.535,86	105.880,75	43.963,23	41.797,02	28,37	236,11	3.472,28	200.638,07
22	Marroc	9.229,49	16.824,34	11.133,80	113.900,26	31.118,34	2.512,00	1.529,90	2.854,22		9.702,55	198.804,91
23	Oman	65,18	95,01	1.267,68	47,64	591,65	3.195,20	3.310,39	670,07	98.036,16	64.893,48	172.172,44
24	Kazakhstan			1,10		18.930,00			54.052,34	1.479,89	53.895,55	128.358,89
25	Equador	32.254,71	216,63	54,25	324,28	1.236,08	215,38	345,21	233,63		85.921,27	120.801,43

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
26	República Txeca		108,00	117,33	105,31	5.666,44	105.173,42	988,46	3.383,30	1.491,32	1.863,22	118.896,79
27	Argèlia	110.578,80			690,16	3.394,21	3.116,63	136,77			419,85	118.336,41
28	Bahrain		702,30	2.323,49	15.945,28		40,69	6.350,52	21.145,35	24.129,99	39.931,56	110.569,16
29	Camerun	0,90	0,90				1,00	1,20	674,75	62.457,61	28.522,91	91.659,27
30	Suïssa	11,08	721,15	518,64	5.128,79	18.261,43	24.605,72	724,78	836,87	13.607,04	7.225,19	71.640,69
31	Índia		1.645,60	261,46	1.919,52	10.635,78	13.741,36	4.990,82	8.968,76	12.053,72	14.783,37	69.000,38
32	Finlàndia	201,15	1.504,54	36.359,92	4,00	26,37	53,78	24.614,16	3,93	2,20	679,73	63.449,78
33	Ghana					2.293,80		26.958,86	27.080,40	3.784,84	342,74	60.460,64
34	Dinamarca	0,00	1.348,41	7.125,24	7.192,74	8.824,92	17.208,81	4.044,18	3.935,32	1.587,85	2.333,00	53.600,47
35	Botswana		5.973,56			37.499,26	1.404,42	124,89				45.002,13
36	Vietnam					0,17					36.491,58	36.491,75
37	Corea del Sud		48,43		1.147,33	11.560,88	10.591,06	6.823,17	3.839,34	70,04		34.080,24
38	Bèlgica	5.787,27	1.700,94	809,60	2.987,09	4.053,47	3.006,67	1.618,13	1.709,66	4.225,11	7.248,41	33.146,34
39	Àustria	67,18	1.034,20	4.584,03	11.743,24	440,80	3.323,82	1.553,89	3.467,80	1.796,38	1.568,15	29.579,50
40	Suècia	63,65	27,88	36,37	50,23			30,21	3.780,42	11.802,93	10.099,51	25.891,20
41	Pakistan		1.037,78	971,07	199,41	760,32	390,05	12.895,91	3.558,72	4.018,03	1.441,97	25.273,25
42	Tailàndia	80,24	671,41		156,90	526,35	776,59	7.789,17	7.297,40	2.310,16	3.431,53	23.039,75
43	Groenlàndia										19.786,74	19.786,74
44	Canadà	1.214,09	1.098,86	1.131,78	919,99	3.887,02	2.443,85	1.067,22	1.204,68	1.969,88	3.310,79	18.248,17
45	Singapur	1.051,09	1.412,33	6.021,92	570,00	682,00	2.338,65	1.868,07	90,04	845,73	2.330,09	17.209,92
46	Irlanda			2.612,50		1.415,00	4.706,47	4.187,00	2.323,70	897,50	600,00	16.742,17
47	Romania		767,47	726,59	10.732,23	3,87	1.082,07	3.243,57	3,52	10,33	0,15	16.569,80
48	Israel	273,73	441,34	1.515,93	2.358,99	790,64	1.429,04	472,55	637,84	4.884,47	3.428,09	16.232,60
49	Líbia		25,95		3.839,22		11.247,10				278,67	15.390,94
50	Rwanda					15.175,00						15.175,00
51	Uruguai		15,00		8.439,32	3.569,99	84,66	40,19	0,60	52,50	1.101,41	13.303,67
52	Països Baixos	689,60	861,75	4.660,56	4.676,96	93,43	24,44	1,14	615,54	51,70	402,51	12.077,62
53	Nova Zelanda		5.972,54		108,75		43,48	1.418,84		3.107,72	448,26	11.099,58

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
54	Quatar	184,84	2.267,01	1.187,72	1.958,44	835,65	1.030,48	382,79		52,13	666,77	8.565,83
55	Jordània		600,00	0,35	860,45	707,28	1.615,34	2.584,94	384,52	608,97	190,21	7.552,05
56	Perú	27,24	145,69	156,70					522,60	1.092,75	2.836,16	4.781,13
57	Argentina	1,80	3,20		1.447,32	25,37	148,12	7,67	2.501,64	20,31	549,47	4.704,90
58	Kuwait				1.155,22				1.703,01		817,80	3.676,03
59	Hongria	0,50	2,43	1,60		103,93	1.228,78	308,08	1.558,88	0,50	386,79	3.591,50
60	Kenya	162,88				511,00	1.985,91				748,25	3.408,04
61	Eslovènia			2.721,05		1,71	7,28	10,25	2,03	1,78	636,17	3.380,27
62	Estònia					320,99	641,46	4,60	2.376,04	5,52		3.348,61
63	Afganistan									2.257,73	572,59	2.830,32
64	Tunísia	368,00					778,48				1.611,60	2.758,08
65	Letònia						495,48	518,88	540,96	74,75	597,55	2.227,61
66	El Salvador			124,15	124,15		1.787,14					2.035,44
67	Costa Rica			1.101,92	823,33	7,99			8,97			1.942,20
68	Bolívia		300,00		841,79	718,03	1,95					1.861,77
69	Bangla Desh							749,32	184,37		0,71	934,40
70	Trinitat i Tobago		30,00				635,43			250,32		915,75
71	Angola				857,22		9,58					866,80
72	Bulgària		19,99		1,51		3,66	6,83	12,10	138,93	633,10	816,13
73	Guatemala										680,16	680,16
74	Sèrbia i Montenegro				7,60		7,32	650,55			10,27	675,74
75	Gabon					89,86	305,33		252,68			647,87
76	Sud-àfrica	0,00	501,50		4,00	0,90	9,98	23,40	17,75	66,39		623,92
77	Luxemburg	17,59	49,21	5,54		1,91			323,30	18,15	151,76	567,45
78	República Dominicana	0,00				66,46	418,21	7,32				491,99
79	Cuba					3,50	44,92	168,25	63,47	53,75	129,18	463,08
80	Rússia					400,00			14,34		6,87	421,20
81	Sri Lanka		2,00	2,00	138,78	102,00	160,00					404,78

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
82	Andorra	28,68	45,78	20,19	30,71	21,24	28,21	12,90	18,22	11,96	24,61	242,49
83	Paraguai						44,02	65,18	80,00	3,44		192,65
84	Filipines			49,82		137,84	0,67	2,75				191,09
85	Eslovàquia					57,81	57,81			3,16	6,80	125,59
86	Hong Kong (Rep. Xina)						50,00	50,00				100,00
87	Nicaragua									62,52		62,52
88	Tanzània		0,00	12,00			1,60			1,20	33,00	47,80
89	Seychelles								12,08		11,73	23,81
90	Guinea Equatorial				14,56							14,56
91	Malta							3,56		8,01		11,57
92	Lituània								6,25	2,92		9,18
93	Zàmbia									0,57	8,13	8,70
94	Mauritània	0,30				1,71	2,51	1,85				6,37
95	Panamà			1,69		3,00		0,45				5,14
96	Guinea Bissau			3,12	0,30			0,30		0,70		4,42
97	Kirguizistan	3,00	0,70									3,70
98	Ucraïna				2,94							2,94
99	Mongòlia			1,60								1,60
100	Haití	1,43										1,43
101	Liechtenstein		0,40									0,40
102	Senegal			0,39								0,39
	Total	346.183,29	758.263,29	839.784,04	838.915,86	1.224.560,78	1.006.686,19	2.153.289,38	1.768.674,19	3.907.901,36	3.203.248,42	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 2. Exportacions espanyoles de material de defensa per categories de productes (en milers d'euros corrents)

Cat.	Descripció	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	TOTAL	%
10	Aeronaus militars	208.170,09	122.972,51	201.403,57	321.918,38	415.682,39	585.703,47	1.123.946,37	763.229,64	2.756.702,27	2.598.884,46	9.098.613,14	53
9	Vaixells de guerra	464,60	445.947,71	408.553,64	258.906,95	448.734,15	232.792,99	941.495,08	688.474,28	642.793,01	156.880,02	4.225.042,42	25
8	Combustibles i explosius militars	35.823,86	69.525,77	87.763,84	8.171,62	91.480,73	30.871,87	122.279,34	250.948,24	160.490,02	111.154,36	968.509,65	6
15	Equips de formació d'imatge o contramesura	84.637,05	63.659,02	73.596,92	77.473,27	168.291,05	65.317,74	92.397,88	46.336,23	57.972,01	38.307,13	767.988,31	4
4	Bombes, coets, torpedes, míssils	15.923,34	51.175,41	88.578,75	98.951,26	72.156,70	105.160,00	56.741,31	88.692,81	58.697,50	78.121,87	714.198,94	4
3	Municions i components	7.323,10	9.104,54	18.132,14	16.770,97	17.848,90	40.882,94	36.120,74	35.845,09	115.744,43	92.294,96	390.067,81	2
6	Vehícles terrenys militars	43.034,14	39.755,05	35.654,88	126.639,32	42.500,38	10.814,74	9.273,39	10.290,85	12.546,31	9.034,36	339.543,43	2
11	Equips electrònics	20.863,17	11.325,76	6.114,13	6.085,42	48.004,86	18.119,28	17.427,67	36.521,89	63.345,59	50.026,68	277.834,45	2
1	Armes de foc (calibre 12,7 mm i inferiors)	959,16	3.711,92	2.182,42	5.673,59	14.546,41	10.095,58	14.010,68	16.961,37	21.196,22	19.429,46	108.766,81	1
21	Equip lògic (software)		6.287,71	604,37	5.522,93	13.475,05	23.390,72	18,50	801,61	13.522,08	5.789,22	69.412,18	0
2	Armes o armament (calibre superior 12,7 mm)	165,46	4.629,49	4.601,35	5.581,70	10.462,48	1.541,41	2.234,95	10.518,79	1.932,51	13.290,27	54.958,41	0
22	Tecnologia	688,00	8.831,47	1.042,05	0,50	150,00		0,00	237,57		20.663,03	31.612,62	0
5	Sistemes de direcció de tir	134,09	6.754,54	3.484,65	786,47	2.961,26	2.931,37	837,32	4.195,90	1.726,29	2.220,29	26.032,16	0
14	Equips d'entrenament i simulació	1.219,62	1.219,91					12.244,72			83,98	14.768,24	0
13	Equips i construccions blindades	1,77	152,67	1.228,67	912,15			0,00		1.106,95	6.588,31	9.990,52	0
16	Peces de forja i fundició	44,35	20,86			24,17	680,67	639,07		3,65	283,89	1.696,65	0
18	Equips per a la producció					84,35		1.545,62				1.629,97	0
17	Equips i materials diversos				969,90			0,00	359,67			1.329,57	0
7	Agents toxicològics i materials radiactius				105,00	113,00		0,00	34,00	122,52	196,13	570,65	0
12	Sistemes d'armes d'energia cinètica							0,00				0,00	0
19	Sistemes d'armes d'energia dirigida							0,00				0,00	0
20	Equips criogènics i superconductors							0,00				0,00	0
23	Material paramilitar o de seguretat											0,00	0
	Total	419.451,80	845.074,34	932.941,36	934.469,43	1.346.515,87	1.128.302,78	2.431.212,62	1.953.447,93	3.907.901,36	3.203.248,42		100

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 3. Exportacions espanyoles de material de defensa a països de l'OCDE, OTAN, UE i amb un índex de Desenvolupament Humà mitjà i sota 2005-2014
(en milers d'euros corrents)

	2005	2007	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Total anual	419.452	845.074	932.941	934.450	1.346.516	1.128.303	2.431.213	1.953.448	3.907.901	3.203.248
OCDE	262.176	726.308	648.188	669.576	950.420	813.738	1.701.179	1.490.805	2.161.751	2.273.131
%	63	86	69	72	71	72	70	76	55	71
OTAN	259.713	529.705	599.858	658.947	870.418	587.881	1.038.378	866.545	1.497.406	2.100.939
%	62	63	64	71	65	52	43	44	38	66
UE- 27	251.020	242.718	337.607	380.644	530.473	514.077	589.067	743.910	1.414.248	1.830.856
%	60	29	36	41	39	46	24	38	36	57
Països amb IDH mitjà i baix	121.383	29.775	16.773	124.769	103.748	32.069	127.975	153.823	297.730	317.701
%	29	4	2	13	8	3	5	8	8	10

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 4. Exportacions espanyoles de productes i tecnologies de doble ús 2005-2014 (en milers d'euros corrents)

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
1	EUA	28.106,26	48.966,67	58.651,18	37.213,78	4.268,15	4.868,04	15.259,20	91.415,96	7.434,55	30.838,30	327.022,09
2	Iran	1.601,82	2.162,30	24.896,17	61.953,31	38.983,60	39.222,24	16.775,94	31.041,97	21.515,53	26.446,01	264.598,89
3	República Xina	13.046,52	7.829,89	7.943,52	14.400,75	9.646,14	18.008,25	18.612,53	19.958,59	30.602,20	23.330,51	163.378,88
4	Brasil	3.614,49	3.150,30	6.841,54	6.758,84	2.944,86	7.861,34	10.607,48	4.599,20	7.393,31	5.010,15	58.781,50
5	Veneçuela	2.633,25	2.640,53	3.026,37	4.105,15	4.308,25	4.872,39	3.249,57	6.129,93	5.099,09	9.270,78	45.335,31
6	Rússia	832,32	459,24	399,70	337,62	5.674,26	3.118,99	3.084,26	4.308,89	9.357,82	14.402,11	41.975,18
7	Turquia	379,51	1.638,54	559,39	2.078,69	922,01	888,30	4.844,74	12.254,41	5.027,50	7.494,10	36.087,19
8	Argentina	312,82	428,27	1.098,32	2.208,97	7.113,65	6.121,81	6.628,72	6.280,53	2.685,64	1.207,50	34.086,23
9	Cuba	1.473,18	4.201,41	2.470,95	2.410,91	3.069,58	2.799,30	2.717,03	4.304,59	2.440,39	1.820,43	27.707,77
10	Líbia			49,16	11.252,53	12.700,13	0,09				5,99	24.007,89
11	Emirats Àrabs Units	1,39	297,10	0,09	0,07	22,77	13,33	9,98	41,89	13.196,78	6.854,59	20.437,99
12	França							43,07	16.955,62	534,52		17.533,21
13	Suïssa	17,98	0,01	19,23	359,99	837,73	1.106,26	1.314,80	1.750,70	11.264,39		16.671,07
14	Mèxic	905,28	3.456,70	425,00	466,63	178,89	2,98	704,49	659,36	351,50	7.798,84	14.949,67
15	Marroc	474,11	384,78	513,30	1.731,18	1.035,94	1.731,82	1.580,86	2.573,24	1.704,22	606,55	12.335,98
16	Canadà		5,45		216,46	46,70	1.033,42		24,88	64,09	10.146,22	11.537,22
17	Japó	516,80	80,73	617,58	153,16	0,75	420,73	2.711,91	69,90	209,10	5.973,26	10.753,91
18	Índia	1.628,83	6,10	1.153,57	380,33	1.533,44	1.214,60	1.779,36	32,09	1.997,77	978,41	10.704,50
19	Aràbia Saudita	1,35	93,47	154,75	158,71	229,43	136,25	309,22	1.445,72	5.506,99	2.006,68	10.042,56
20	Turkemistan								6.161,00	2.861,64	188,58	9.211,22
21	Israel	41,32	1.587,32	576,81	801,57	622,28	214,33	99,17	36,40	2.205,28	2.922,74	9.107,21
22	Hong Kong						472,78	1.830,87	2.131,60	2.530,09	1.510,06	8.475,40
23	Bielorússia									8.134,00		8.134,00
24	Corea del Sud	1.203,00	1,35		1.128,80			25,84	41,40	4.364,50	757,77	7.522,65
25	Eslovènia								7.516,42			7.516,42
26	Taiwan	1,18	0,95	82,99	2.047,01	102,39	172,17	559,32	3.635,46	296,83	298,23	7.196,52

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
27	Oman					0,06			5.127,70	952,63	1,98	6.082,37
28	Noruega		72,86	111,45	208,15	319,87	319,77	1.305,04	663,76	282,48	1.721,30	5.004,69
29	Sud-àfrica	257,73	195,45	1.362,02	199,57	343,64	298,14	137,72	184,12	301,61	563,45	3.843,45
30	Colòmbia	25,27	23,89	1.002,72	122,69	192,06	120,89	382,12	807,66	202,36	513,77	3.393,41
31	Nigèria	276,84	454,88	239,94	411,84	420,33	369,09	533,27	96,55	31,59	234,75	3.069,07
32	Andorra					80,90	536,73	48,40	1.266,81	326,81	467,91	2.727,55
33	Egipte	0,87	47,84	0,53	313,34	81,58	2,99	1.482,36	96,80	177,72	191,23	2.395,25
34	Paraguai	13,36	7,83	345,39	580,54	78,91	144,58	241,01	210,30	81,60	379,66	2.083,17
35	Xile	10,07	27,03	4,43	6,41	702,27	286,39	48,03	275,27	294,61	315,32	1.969,83
36	Antilles Holandeses	265,61	276,13				61,96	463,00	198,93	469,22		1.734,85
37	Algèria	106,79	83,46	312,01	241,65	192,05	86,28	261,44	111,57	95,18	152,11	1.642,52
38	Tailàndia	381,50	2,95	17,09	7,97	22,88	7,16	3,55	535,78	15,82	601,19	1.595,88
39	Tunísia	6,76	28,67	11,93	550,19	13,66	5,78	0,08			819,68	1.436,76
40	Països Baixos			416,86	489,12	515,19	1,53			1,15		1.423,85
41	Myanmar	0,02									1.211,00	1.211,02
42	Indonèsia				607,00			12,39		284,98	110,32	1.014,68
43	Alemania					88,16		898,03		1,50	3,45	991,13
44	Malàsia	113,56	115,42	12,79		0,18	478,45	0,26	67,70	164,33	7,74	960,42
45	Regne Unit					591,39	9,04	102,44	175,33			878,21
46	Perú	20,32	14,56	625,40	26,06	21,75	31,35	25,22	18,88	15,35	5,37	804,26
47	Etiòpia	0,09	9,88	48,62	134,19	542,57	43,24					778,58
48	Singapur	0,16	2,00	1,88	11,40	0,22	4,09	10,05	47,90	668,29	10,58	756,58
49	Uruguai	1,13	20,91	29,11	43,74	77,04	14,41	251,49	8,64	64,49	166,56	677,51
50	Vietnam	0,21	0,63	0,05	0,57	1,59	0,55	0,16	526,20	0,98	134,86	665,80
51	Curaçao										533,48	533,48
52	Síria		0,15	1,39	28,09	499,27						528,90
53	Burkina Faso	81,68	82,76	117,81	35,64		7,83	0,04				325,77

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
54	Geòrgia				30,53		0,10				231,20	261,83
55	Kuwait		1,18	0,10	1,51	1,41	1,30	2,95	0,37	212,75		221,57
56	Iraq					0,09	121,41				99,00	220,50
57	Romània	150,15	57,93									208,08
58	Bòsnia i Hercegovina		0,19	0,42	0,44	2,41	20,73	105,82	1,01	48,07		179,10
59	Ucraïna			21,60				4,37	141,52	1,44	3,93	172,85
60	Portugal					11,43	5,55	127,13				144,11
61	Rep. Cap Verd								113,00			113,00
62	Panamà	6,79	8,64	7,57		10,68		20,51		28,17		82,36
63	Albània							52,06			26,08	78,15
64	Mali		13,03	14,58		25,92	23,65					77,18
65	Austràlia	0,16	8,61	1,70	3,34	3,68	6,17	6,55	6,43	23,07	10,24	69,93
66	Guatemala	2,39	44,56				2,99	3,40		3,40	3,40	60,14
67	República Dominicana	15,23	14,43	15,95	11,65				2,20	0,03	0,03	59,53
68	Costa Rica	26,91	15,06	14,65								56,62
69	Filipines	39,98	8,04		1,12			0,87	3,25	2,38		55,63
70	Costa d'Ivori	0,28					2,73	15,50	22,23	13,21		53,95
71	Sèrbia i Montenegro							24,74	22,86		1,54	49,14
72	Suècia										45,32	45,32
73	Senegal		0,02			0,12		38,00		2,73		40,86
74	Camerun					0,09			12,44	13,95	13,93	40,40
75	Jordània	20,25		7,72		3,27	0,08		0,01		4,80	36,15
76	Kenya	5,40	0,53	29,92								35,84
77	Mauritània				4,03	18,14				13,59		35,77
78	Kazakhstan										31,92	31,92
79	Bahrain							29,85				29,85
80	Bangla Desh			0,13		4,27				8,19	6,80	19,40

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
81	Bulgària	15,80	2,53									18,32
82	Nova Zelanda	1,68	0,66	1,14	3,77	0,16	3,57	6,01	0,29	0,10	0,20	17,59
83	Itàlia						17,52					17,52
84	Equador		0,39		0,38		3,20	8,42				12,39
85	Bolívia	0,03			0,04	10,71				0,05		10,82
86	Croàcia	2,45	1,04		0,88	0,83	0,89	0,25		1,43		7,77
87	Pakistan		0,13				0,76	0,01		4,08	0,76	5,73
88	El Salvador		3,46									3,46
89	Finlàndia									2,50		2,50
90	Trinitat i Tobago			1,12	0,83							1,94
91	Ruanda		0,31		0,92	0,18		0,03				1,45
92	Iemen		0,15	0,15		0,07			0,25		0,25	0,86
93	Ghana	0,11	0,11	0,08		0,36						0,66
94	Illes Maurício	0,28	0,03		0,07	0,19	0,03					0,59
95	Nicaragua							0,21		0,13	0,15	0,48
96	Àustria										0,31	0,31
97	Angola									0,30		0,30
98	Guaiana Francesa									0,25		0,25
99	Madagascar		0,01	0,15								0,16
100	Uganda	0,01	0,14									0,15
101	Benín	0,15										0,15
102	Sudan		0,09	0,04								0,13
103	Togo		0,05	0,05								0,09
104	Líban				0,03							0,03
105	Uzbekistan	0,02										0,02
	Total	58.641,40	79.039,68	114.258,08	154.242,14	99.120,50	97.320,31	99.401,09	234.115,48	151.590,18	168.493,36	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 5. Exportacions espanyoles d'armes i municions, les seves parts i accessoris 2005-2014 (en milers d'euros corrents)

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
1	EUA	31.341,13	37.775,24	43.890,48	43.864,20	36.194,60	47.226,40	30.125,80	47.308,60	79.358,48	68.634,44	465.719,37
2	Regne Unit	7.175,21	9.299,69	10.364,82	10.903,80	9.422,00	10.073,10	9.871,40	12.626,30	13.902,35	19.987,57	113.626,24
3	França	6.732,75	7.671,35	8.227,44	13.426,60	12.021,50	11.991,40	6.806,60	5.515,70	5.675,41	4.749,63	82.818,38
4	Alemania	4.401,36	6.507,85	9.294,55	9.439,20	8.118,10	7.366,00	6.234,40	6.173,30	4.800,95	2.539,42	64.875,13
5	Itàlia	4.268,87	2.297,04	2.924,48	4.441,10	3.271,90	5.894,50	4.948,40	9.165,90	10.479,28	9.885,71	57.577,18
6	Portugal	5.524,89	5.452,28	4.397,16	7.055,00	5.202,10	5.024,30	2.196,70	1.915,40	4.370,37	4.190,32	45.328,52
7	Dinamarca	1.212,33	2.228,22	9.539,74	7.324,70	8.400,20	11.132,80	461,40	593,50	855,73	620,65	42.369,27
8	Israel	173,64	247,27	274,08	1.103,50	3.062,60	5.141,80	2.822,40	2.523,20	5.460,55	6.025,57	26.834,61
9	Bèlgica	5.975,63	4.815,74	1.088,30	3.484,40	4.443,40	1.998,90	414,30	630,00	1.432,94	1.527,00	25.810,61
10	Turquia	1.324,64	1.293,30	2.342,40	2.329,20	3.323,10	3.962,70	1.508,60	3.598,40	2.399,16	2.203,73	24.285,23
11	Ghana	2.690,68	3.257,74	3.580,16	3.646,10	3.462,20	1.831,40			1.874,16	2.794,08	23.136,52
12	Rússia	1.379,61	1.799,48	4.017,17	4.791,90	2.344,20	1.690,50	1.768,80	947,20	1.141,91	1.684,96	21.565,73
13	Irlanda	670,67	801,16	5.991,38	1.504,50	2.444,40	6.747,90	662,20	415,60	267,45	265,94	19.771,20
14	Austràlia	1.622,57	1.480,53	1.640,39	1.738,00	1.619,70	1.751,50	469,50	2.096,30	2.643,93	2.670,56	17.732,98
15	Mèxic	1.731,61	1.701,84	2.205,30	1.861,90	1.098,00	1.865,50	702,30	652,50	2.563,25	1.340,10	15.722,30
16	Sud-àfrica	726,84	1.141,87	1.044,65	2.545,80	2.055,10	2.266,70	1.105,90	796,20	1.597,59	2.378,79	15.659,44
17	Finlàndia	1.157,38	1.211,12	1.834,89	2.181,20	2.046,10	1.652,00	745,20	1.240,30	1.693,29	1.457,89	15.219,37
18	Bahrain					13621,8	21,4			1.413,13	3,76	15.060,09
19	Noruega	955,21	1.053,78	1.614,85	1.862,80	3.518,60	2.441,10	710,80	659,90	790,32	1.347,72	14.955,08
20	Perú	999,98	1.553,22	909,72	1.675,70	1.241,40	3.036,50	74,40	71,40	2.111,30	1.735,67	13.409,29
21	Emirats Àrabs Units	282,17	774,80	1.377,48	844,60	1.283,70	1.161,40	1.377,80	2.105,30	1.389,31	2.349,68	12.946,24
22	Països Baixos	1.504,78	1.702,38	5.352,53	969,10	591,20	680,70	428,10	390,20	419,57	372,27	12.410,83
23	Aràbia Saudita	600,99	1.065,16	185,81	605,00	707,50	940,10	1.167,40	2.189,20	2.848,76	1.706,62	12.016,54
24	Ucraïna	485,31	805,75	1.242,02	2.138,90	1.485,50	866,70	922,20	929,00	1.824,47	1.012,17	11.712,02
25	Suïssa	236,64	145,10	136,85	3.948,00	3.259,70	1.387,50	185,10	172,60	253,16	1.829,20	11.553,85
26	Marroc	1.278,78	828,43	1.532,09	1.216,40	1.304,60	1.626,80	190,00	276,50	1.331,53	1.395,44	10.980,57

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
27	Xile	435,03	770,21	571,94	805,20	1.188,90	1.099,80	1.441,30	892,30	1.924,22	1.702,02	10.830,92
28	Grècia	1.588,07	1.115,22	1.492,79	1.492,70	1.193,90	811,90	1.292,70	830,90	295,79	629,91	10.743,88
29	Índia		1.647,12	232,36	1.618,90	6.031,40		46,90	167,20	15,67	915,32	10.674,87
30	Veneçuela	2.353,21	712,34	707,65	931,90	1.417,80	1.661,10	154,50	605,20	735,65	1.378,09	10.657,44
31	Suècia	1.097,38	957,90	1.036,19	1.420,70	1.042,20	957,80	740,60	729,40	806,41	992,9	9.781,48
32	Colòmbia	201,49	168,85	1.308,26	220,70	447,70	1.281,70	552,80	1.575,20	2.226,01	1.575,04	9.557,75
33	Brasil	23,61	54,56	268,97	873,90	1.524,80	1.914,70	656,10	1.183,60	854,24	1.206,59	8.561,07
34	Àustria	612,45	824,41	1.060,67	973,20	758,40	1.623,40	409,60	368,80	853,75	827,27	8.311,95
35	Argentina	413,13	280,60	297,28	468,10	954,60	1.150,20	917,10	1.039,70	882,12	1.316,84	7.719,67
36	Japó	267,65	378,25	677,03	1.542,00	1.037,70	865,30	213,90	82,10	1.405,45	1.215,43	7.684,81
37	Guinea		326,79	1.402,17	2.569,30	2.965,80						7.264,06
38	Polònia	282,01	264,27	1.726,09	1.447,20	862,40	932,00	395,90	226,30	399,56	554,3	7.090,03
39	Nova Zelanda	782,52	879,32	522,88	841,00	699,90	773,30	251,30	281,20	882,69	741,16	6.655,27
40	República Txeca	314,82	507,13	640,72	676,50	498,10	1.357,70	415,40	499,40	547,23	880,73	6.337,73
41	Canadà	155,33	228,03	794,97	927,60	1.360,70	1.757,20	112,80	93,30	101,24	274,3	5.805,47
42	Guinea Bissau	350,92	474,23	986,23	756,90	362,90	2.061,40			795,84		5.788,42
43	Líban	156,76	232,93	279,43	206,20	1.131,30	1.361,40	496,10	502,30	785,14	527,68	5.679,24
44	Angola	62,76	62,93	208,57	1.897,10	1.394,40	365,50			595,97	717,26	5.304,49
45	Tunísia	35,85	37,65	149,98	227,90	228,50	456,10	89,90	197,10	1.308,61	1.504,40	4.235,99
46	Mali			547,56	462,60	352,60	519,40	2.123,30	39,20			4.044,66
47	Hongria	217,91	226,39	257,68	499,00	257,50	949,70	351,10	175,20	545,17	539,63	4.019,28
48	Iran	52,27	161,52	38,06	128,50	715,10	232,00	1.045,20	730,80	201,64	590,56	3.895,65
49	Camerun	251,15	33,20	37,7	150,70	237,40	619,90		11,50	1.154,01	1.307,00	3.802,56
50	Hong Kong	70,80	141,94	180,57	635,10	710,60	357,00	437,00	402,90	471,96	301,96	3.709,83
51	Paraguai	405,31	329,23	494,95	289,20	224,20	466,40	192,30	332,10	670,88	278,03	3.682,60
52	República Centreafricana	159,54	249,67	242,88	224,30	341,10	461,40	966,80	856,10	170,33		3.672,12

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
53	Kazakhstan	131,94	193,63	363,02	427,10	225,30	391,80	405,70	567,50	421,58	418,6	3.546,17
54	Bulgària	480,58	347,57	314,14	1.104,20	221,20	240,40	130,60	299,00	58,43	274,56	3.470,68
55	Bolívia	223,43	336,31	421,77	280,00	1120,9	3,70			279,87	581,18	3.247,16
56	Uruguai	132,23	149,43	143,19	367,50	437,10	382,60	254,80	159,80	645,60	552,17	3.224,42
57	Eslovènia	52,94	40,29	2.747,21	76,90	119,80	19,00	38,10	20,70	37,26	51,83	3.204,03
58	Oman		80,72	51,31		485,00	2.523,40					3.140,43
59	Kuwait	58,44	55,40	222,93	212,70	802,10	505,00	157,70	289,00	434,13	343,57	3.080,97
60	Tailàndia	11,33	325,27	222,66	223,40	724,50	522,00	140,60	76,10	153,84	138,85	2.538,55
61	Guatemala	241,14	344,20	241,23	305,20	181,20	317,20	9,80	25,80	357,19	362,27	2.385,23
62	Malàsia	130,04	122,69	194,12	604,30	6,30	112,50	45,00	222,50	751,15	154,57	2.343,17
63	Mauritània	394,86	145,59	52,72	345,90	72,10	140,40		4,50	366,78	654,52	2.177,37
64	Xipre	174,01	205,09	341,56	403,20	311,30	317,20	96,30	96,20	132,93	96,72	2.174,51
65	Líbia				86,70	220,00	153,30		825,10	340,43	521,17	2.146,70
66	Filipines	12,79	64,08	50,56	143,60	262,10	165,70	269,00	341,10	628,60	147,12	2.084,65
67	Namíbia	197,73	166,36	57,44	342,10	165,30	233,60		9,30	288,09	501,97	1.961,89
68	Lituània	121,60	224,15	284,17	394,30	237,00	103,70	45,40	60,40	162,40	167,19	1.800,31
69	Taiwan	154,83	101,84	53,01	124,60	117,90	195,30	202,70	229,50	292,30	247,43	1.719,41
70	República Dominicana	156,87	148,91	45,77	74,90	263,20	141,50	23,20	22,60	378,95	400,47	1.656,37
71	Andorra	197,82	185,27	190,42	240,70	146,80	168,20	89,00	109,40	88,6	75,31	1.491,52
72	Burkina Faso	87,04	139,54	153,62	231,00	144,80	154,30		11,50	378,69	188,68	1.489,17
73	Equador	59,25	178,22	244,59	12,50	383,10	64,80	46,60	41,60	99,85	252,2	1.382,71
74	Romania	343,78	209,65	24,73	63,70	187,90	260,60	18,30	24,20	46,60	46,82	1.226,28
75	Eslovàquia	83,82	152,42	121,31	195,90	108,10	70,40	60,20	81,60	111,07	115,56	1.100,38
76	Pakistan	4,02	73,73	85,1	18,40	36,00	217,20	390,30	62,70	64,54	120,78	1.072,77
77	Senegal	95,41	50,91	244,36	141,40	19,20	89,70			147,51	256,04	1.044,53
78	Egipte		49,46	83,08	106,30	1,70	1,20	206,40	346,00	218,77	27,04	1.039,95
79	Trinitat i Tobago	30,04	41,04	19,21	40,30	35,80	681,00	30,80	36,70	52,17	30,09	997,15

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
80	Cuba	101,27	97,01	36,81	50,70	39,10	125,70	43,40	36,10	232,82	110,8	873,71
81	Croàcia	87,67	106,89	164,85	108,80	118,00	48,50	114,50	50,80	34,74	11,48	846,23
82	Nicaragua	0,81	46,88	59,35	164,10	412,70				74,98	74,73	833,55
83	Corea del Sud	126,67	107,04	214,16	61,30	155,70	61,80		9,60	64,65	0,11	801,03
84	Costa Rica	24,62	79,59	129,62	41,50	32,90	135,30	33,10	26,10	87,26	201,82	791,81
85	Letònia	39,25	121,09	147,57	138,80	53,40	41,80	52,90	34,90	37,05	119,02	785,78
86	Hondures	67,83	79,58	184,78		155,10	61,90		13,20	98,04	123,46	783,89
87	Gabon		0,32	4,94	187,70	10,10	267,10	6,00	6,70	79,05	199,14	761,05
88	Singapur	2,35	4,77	2,68		4,70	719,10			3,00	4,53	741,13
89	Kenya				6,60	511,00	110,00	1,20				628,80
90	Estònia	29,73	33,00	106,46	133,20	33,60	59,40	11,60	22,50	124,27	74,1	627,86
91	Sèrbia	14,17	13,36	13	102,40	116,60	97,40	21,10	46,40	132,05	65,01	621,49
92	Panamà	3,10	25,54	50,35	71,00	69,00	165,40	52,20		100,82	72,69	610,10
93	Macedònia			127,94	102,90	106,80	49,90	72,10	59,70	40,53	20,09	579,96
94	Xina			67,92						200,85	226,71	495,48
95	Malta	29,45	23,30	55,28	0,60	28,60		13,50	41,20	69,02	229,27	490,22
96	Geòrgia		2,46	50,07	112,20	57,30	130,40	6,20		77,53	29,46	465,62
97	Albània	141,69	108,21	41,4	48,00	42,50	51,10					432,90
98	Indonèsia		12,10	8,8	1,40	35,50	1,10	20,40	14,40	83,00	248,58	425,28
99	Botswana	11,60	13,02	14,47	32,50	19,00	47,00	39,80	52,50	81,16	102,89	413,94
100	Bòsnia i Hercegonia		47,50			78,8	38,60	29,30	80,90	103,66	20,1	398,86
101	Uzbekistan					25,20		37,60		196,95	128,42	388,17
102	Tanzània	66,04		11,69	41,20			158,90	12,30	88,45		378,58
103	El Salvador	24,20			95,00		179,60	30,80		23,80	16,62	370,02
104	Guinea Equatorial	0,10	326,80				10,60				6,49	343,99
105	Zàmbia	4,05	4,31	7,95	7,80	119,90	12,00	38,00	48,80	30,93	48,2	321,94
106	Jamaica		30,38	55,34		48,20	53,80			34,55	62,75	285,02

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
107	Surinam					25,80		27,70	64,30	84,51	82,27	284,58
108	Sri Lanka	6,18	2,60			107,10	4,10	28,10	17,10	52,74	48,8	266,72
109	Jordània		7,68				199,00				0,91	207,59
110	Montenegro		8,30	32,67	68,70	9,20	19,90	19,60	8,80		3,35	170,52
111	Islàndia	2,76	29,64	22,75	12,60	22,60	24,50				39,72	154,57
112	Nova Caledònia	22,72		34,52	13,40	15,20			1,00	65,11	0,65	152,60
113	Seychelles								12,10	131,88	6,21	150,19
114	Polinèsia Francesa	6,18	27,28	23,93	8,10	21,30		15,90	7,50	4,44	12,26	126,89
115	Armènia		0,65	6,12	1,80	7,00	17,10	23,30	26,50	20,12	20,4	122,99
116	Moldàvia				3,20	5,5			11,40	18,88	83,82	122,80
117	Gibraltar	9,16	0,36	1,57	2,60	3,80	5,00	4,70	20,90	21,52	40,05	109,66
118	Azerbaidjan						9,20	4,80	42,70	15,37	23,39	95,46
119	Kirguizistan							13,00	28,70	14,66	22,19	78,55
120	Afganistan			0,35				63,30				63,65
121	Txad				24,00		15,8			5,68		45,48
122	Moçambic						1,70	6,90	11,40	13,44	11,96	45,40
123	Antilles Holandeses		3,37		5,70	16,80	8,70	5,30	5,50			45,37
124	Luxemburg			9				0,10		29,99	0,12	39,21
125	Sant Marino	19,60	16,00									35,60
126	Bangla Desh										25,36	25,36
127	Algèria									2,06	9,06	11,12
128	Zimbabwe							8,80				8,80
129	Togo										4,93	4,93
130	Nigèria										3,75	3,75
131	Corea del Nord	3,70										3,70
132	Uganda		3,30									3,30
133	Illes Marianes del Nord										2,4	2,40

	Països	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2005-2014
134	Granada		1,05	1,22								2,27
135	Djibouti										2,15	2,15
136	Cap Verd										0,9	0,90
137	Vietnam	0,20				0,70						0,90
138	Madagascar								0,50			0,50
139	Haití										0,26	0,26
	Territoris no determinats								43,30	2,24	3,18	48,72
	Avituallaments a tercers						1,40					1,40
	Total	99.164,68	113.490,19	149.833,14	165.402,60	173.027,50	174.765,50	92.866,90	119.634,90	181.047,06	174.056,58	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 6. Exportacions espanyoles d'armes de caça i tir esportiu 2005-2014 (en milers d'euros corrents)

	Països	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008-2014
1	EUA	5.795,05	9.892,06	4.098,80	6.718,28	6.388,97	19.592,01	18.933,37	71.418,53
2	Ghana	2.773,07	3.543,07	1.507,52	7.504,71	2.500,00	2.143,99	2.251,18	22.223,54
3	Turquia	1.912,99	3.217,83	3.420,84	1.881,70	2.229,59	2.029,32	2.564,70	17.256,97
4	Perú	1.102,44	1.424,32	2.320,31	1.468,37	1.688,79	2.246,36	1.391,41	11.641,99
5	Austràlia	710,32	1.381,15	1.563,65	2.434,73	1.673,33	1.468,06	1.857,39	11.088,63
6	Sud-àfrica	1.362,15	1.293,84	1.317,52	1.281,51	1.626,48	971,52	1.797,37	9.650,39
7	Ucraïna	1.850,43	1.223,16	728,54	1.056,15	1.612,15	1.608,64	1.164,53	9.243,60
8	Marroc	1.004,34	975,69	1.224,19	1.925,11	1.053,10	1.556,69	1.315,37	9.054,49
9	Japó	1.129,47	1.095,93	869,06	1.250,86	1.463,28	1.645,74	1.406,56	8.860,90
10	Noruega	683,84	772,62	824,38	2.965,39	647,71	305,00	731,91	6.930,85
11	Rússia	1.227,06	987,26	441,18	1.085,31	963,43	797,44	1.043,75	6.545,42
12	Camerun	212,68	247,24	630,56	1.108,99	1.241,65	1.353,78	1.361,44	6.156,33
13	Guinea Bissau	149,30	374,85	1.395,98	1.015,64	741,82	2.412,38		6.089,97
14	República de Guinea	1.827,96	4.135,09						5.963,05
15	Xile	431,43	322,81	540,96	1.433,73	959,10	1.140,11	1.095,86	5.923,99
16	Líban	348,12	1.087,24	1.524,03	643,26	627,51	899,36	762,77	5.892,29
17	Mèxic	582,98	274,73	606,43	847,56	577,93	1.118,57	1.218,05	5.226,24
18	Mali	231,79	356,68	534,97	3.143,78	111,07			4.378,29
19	Tunísia	173,85	164,75	293,89	602,07	1.025,08	569,56	1.315,69	4.144,89
20	Veneçuela	535,57	784,70	397,09	810,84	118,14	972,30		3.618,64
21	Nova Zelanda	508,12	222,11	491,66	754,96	482,54	595,88	337,85	3.393,12
22	Argentina	126,81	739,44	639,73	573,21	458,88	260,21	172,05	2.970,33
23	Angola	257,70	208,54	373,08	368,55	479,50	961,29	305,00	2.953,67
24	Uruguai	291,09	165,08	337,58	734,20	334,99	386,00	437,61	2.686,55
25	Mauritània	509,36		208,84	69,86	362,66	512,83	668,90	2.332,45

	Països	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008-2014
26	República Centreafricana	250,90	753,09	355,69	297,59	636,00			2.293,28
27	Paraguai	223,11	99,33	334,08	349,14	352,20	771,48	118,00	2.247,35
28	Colòmbia	211,84	471,28	208,50	254,64	180,80	258,20	572,15	2.157,40
29	Tailàndia	80,05	630,10	293,60	559,29	162,25	250,11	139,25	2.114,65
30	Pakistan	25,96	269,99	413,81	675,38	372,90	34,03	38,36	1.830,43
31	Namíbia	312,96	181,67	245,37	161,91	256,19	92,69	503,65	1.754,43
32	República Dominicana	73,89	255,64	144,63	131,79	306,42	383,34	402,81	1.698,51
33	Guatemala	318,29	140,06	341,90	148,50	193,56	201,72	254,08	1.598,10
34	Burkina Faso	137,44	149,75	157,16	172,21	282,40	390,00	180,80	1.469,76
35	Malàsia	295,59	0,24		109,71	392,67	401,72		1.199,93
36	Canadà	457,80	115,70	159,47	104,90	35,12	39,28	187,00	1.099,25
37	Filipines	174,17	173,43	39,81	131,73	150,98	333,62	28,20	1.031,94
38	Cuba			92,64	113,00	504,00	67,09		776,73
39	Panamà	73,20	66,06	166,89	155,45		199,08	72,69	733,36
40	Taiwan	124,62	117,85	123,95	53,94	134,52	101,44	76,69	733,01
41	Bolívia	212,08			80,15	37,67	287,44	102,00	719,34
42	Suïssa	225,39	39,71	95,75	51,76	52,51	194,76	30,00	689,87
43	Gabon	78,81		222,00	93,52		74,00	205,10	673,44
44	Senegal	141,43	23,24	89,69	76,93		73,00	260,98	665,26
45	Corea del Sud	61,28	157,30	61,80	216,16	66,12	64,65		627,31
46	Hondures		164,78	50,65	57,33	118,34	103,00	125,00	619,09
47	República Popular Xina				140,80		175,88	229,39	546,07
48	Egipte				336,48	6,38	185,93	0,02	528,81
49	Geòrgia	129,85	82,45	143,68	80,38	71,29	0,49	9,61	517,75
50	Israel		127,57	72,16	2,60	76,60	84,17	98,13	461,22
51	Jamaica		96,39	114,31	47,46	43,82	79,55	64,25	445,79

	Països	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008-2014
52	Nicaragua	172,93	80,91		29,08		60,18	82,05	425,16
53	Tanzània	122,01			184,00		100,00		406,01
54	França		134,29	133,07	71,53				338,89
55	Kazakhstan	50,80	76,23	35,71	42,43	46,97		65,00	317,15
56	Sèrbia	0,08	81,36	55,39	40,30	37,18	23,21	46,01	283,51
57	Kuwait	15,64	91,26	95,40	20,32	5,03	19,85	18,95	266,45
58	Equador		136,15	76,84	47,89				260,88
59	Emirats Àrabs Units		127,52		4,11	118,91			250,53
60	Bòsnia i Hercegovina		60,53		85,67	80,91			227,11
61	Guaiana Francesa (França)			44,29		136,97			181,26
62	Índia				40,01	81,50		53,00	174,51
63	Surinam		22,87	34,23	57,50		21,76	37,85	174,21
64	Costa Rica		5,51	95,38	7,41			46,66	154,96
65	Islàndia	13,54	25,99	19,29	36,40			39,95	135,16
66	Nova Caledonia					46,88	65,00		111,88
67	Txad	16,93		15,75	20,82	27,44	23,68		104,62
68	Uzbekistan						89,36		89,36
69	Moldàvia	3,78	6,24					76,21	86,23
70	França (Guadalupe)	9,80	7,17			65,71			82,67
71	Albània			78,61					78,61
72	Malta						78,02		78,02
73	Andorra	5,03	12,03	23,40	13,89	5,07	8,59	9,94	77,94
74	Armènia	2,18	8,50	13,11		52,26			76,05
75	Botswana					0,40		73,81	74,21
76	Croàcia	3,23	23,46		4,39		5,26		36,34
77	Letònia		26,64						26,64

	Països	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008-2014
78	França (Nova Caledonia)	26,19							26,19
79	Bangla Desh							24,65	24,65
80	Brasil			8,81	0,20	1,36		7,57	17,94
81	Guinea Equatorial				0,60	3,16		4,39	8,14
82	Kenya	6,61							6,61
83	Grècia			5,75					5,75
84	Azerbaidjan		5,55						5,55
85	Xipre				3,20				3,20
86	Algèria						2,06		2,06
87	Romania			1,50				0,00	1,50
88	Monaco		1,2						1,20
89	Aràbia Saudita				1,15				1,15
	Total	29.795,31	39.939,19	30.954,81	46.992,39	34.510,18	50.890,66	46.416,93	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 7. Exportacions espanyoles de material antidisturbis 2005-2014 (en milers d'euros corrents)

	Països	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2008-2014
1	Angola	24.325,60	4.084,20						28.409,80
2	Perú		0,39	340,19	600,83	1.984,23	1.452,62	1.689,90	6.068,16
3	Tunísia					1.078,80	1.992,77	2.878,06	5.949,63
4	Veneçuela	155,94	841,69	1.622,45	145,82	449,62	787,71	1.483,26	5.486,51
5	Bolívia	1.151,83	1.018,02					2.866,32	5.036,16
6	Nicaragua		341,63				427,51		769,14
7	Líbia							697,44	697,44
8	Togo							337,45	337,45
9	Brasil					40,50			40,50
10	Portugal						18,97		18,97
11	Cuba	8,19							8,19
	Total	25.641,55	6.285,92	1.962,64	746,66	3.553,16	4.679,58	9.952,43	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs

Taula 8. Principals destinacions a països amb un important grau de corrupció 2014

(en milers d'euros corrents)

	Països	IPC	M Defensa	Altres M	Doble Ús	Total
1	Tunísia	40	1.611,60	1.315,69	819,68	3.746,97
2	Marroc	39	9.702,55	1.315,37	606,55	11.624,47
3	Índia	38	14.783,37	53,00	978,41	15.814,77
4	Jamaica	38		64,25		64,25
5	Perú	38	2.836,16	1.391,41	5,37	4.232,94
6	Filipines	38		28,20		28,20
7	Tailàndia	38	3.431,53	139,25	601,19	4.171,97
8	Zàmbia	38	8,13			8,13
9	Colòmbia	37	1.709,16	572,15	513,77	2.795,07
10	Egipte	37	107.951,05	0,02	191,23	108.142,30
11	Gabon	37		205,10		205,10
12	Panamà	37		72,69		72,69
13	Algèria	36	419,85		152,11	571,96
14	Xina	36		229,39	23.330,51	23.559,90
15	Surinam	36		37,85		37,85
16	Bolívia	35		102,00		102,00
17	Mèxic	35	78,54	1.218,05	7.798,84	9.095,42
18	Argentina	34	549,47	172,05	1.207,50	1.929,02
19	Indonèsia	34	112.030,58		110,32	112.140,90
20	Albània	33			26,08	26,08
21	Equador	33	85.921,27			85.921,27
22	Guatemala	32	680,16	254,08	3,40	937,64
23	República Dominicana	32		402,81	0,03	402,84
24	Tanzània	31	33,00			33,00
25	Vietnam	31	36.491,58		134,86	36.626,44

	Països	IPC	M Defensa	Altres M	Doble Ús	Total
26	Mauritània	30		668,90		668,90
27	Hondures	29		125,00		125,00
28	Kazakhstan	29	53.895,55	65,00	31,92	53.992,47
29	Pakistan	29	1.441,97	38,36	0,76	1.481,09
30	Nicaragua	28		82,05	0,15	82,20
31	Camerun	27	28.522,91	1.361,44	13,93	29.898,27
32	Iran	27			26.446,01	26.446,01
33	Líban	27		762,77		762,77
34	Nigèria	27			234,75	234,75
35	Rússia	27	6,87	1.043,75	14.402,11	15.452,72
36	Ucraïna	26		1.164,53	3,93	1.168,46
37	Bangla Desh	25	0,71	24,65		25,36
38	Guinea Equatorial	25		4,39		4,39
39	Kenya	25	748,25			748,25
40	Paraguai	24		118,00	379,66	497,66
41	Myanmar	21			1.211,00	1.211,00
42	Angola	19		305,00		305,00
43	Veneçuela	19	10.778,85		9.270,78	20.049,63
44	Iemen	19			0,25	0,25
45	Líbia	18			5,99	5,99
46	Turkmenistan	17			188,58	188,58
47	Iraq	16			99,00	99,00
48	Afganistan	12	572,59			572,59
	Total		474.205,67	13.337,20	88.768,65	

Font: Subdirecció General de Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Elaboració: Centre Delàs
Índex de Percepció de la Corrupció (IPC)

ANNEX II

Definicions

Armes convencionals

Armes que no són biològiques, químiques o nuclears.

Armes convencionals pesades

Armes de gran volum que no poden ser transportades per una persona o un grup de persones; per exemple avions, vaixells, submarins, tancs, vehicles, artilleria, canons, metralladores, etc.

Armes petites i lleugeres¹

Armes petites o curtes:

Es defineix com a arma petita o curta aquella destinada a l'ús de membres individuals de forces armades o cossos de seguretat. Revòlvers i pistoles automàtiques; rifles i carrabines; submetralladores, subfusells; rifles d'assaltament; metralladores lleugeres.

Armes lleugeres:

Es defineix com a arma lleugera aquella destinada a l'ús de diversos membres de les forces armades o de cossos de seguretat actuant com a grup. Llançagranades, metralladores pesades; llançadores portàtils de granades, amb o sense recolzament; armes antiaèries portàtils; armes anticarro portàtils; fusells sense retrocés; sistemes de llançament de míssils i coets portàtils, sistemes de llançament de míssils antiaeris portàtils, morters de calibre inferiors a 100 mm.

MATERIAL DE DEFENSA²

Tota la Unió Europea fa servir la mateixa classificació del material d'ús militar. En concret, les armes es classifiquen en 23 categories:

Categoria 1: Armes amb canó d'ànima llisa amb un calibre inferior a 20 mm

Fusells, carrabines, revòlvers, pistoles, pistoles metralladores, metralladores, silenciadores, carregadores, visors i apagafocs.

Categoria 2: Armes amb canó d'ànima llisa amb calibre igual o superior a 20 mm

Armes de foc (incloses les peces d'artilleria), rifles, obusos, canons, morters, armes de contra carro, llança projectils, llança flames, rifles sense retrocés, dispositius per a la reducció de la firma, projectors o generadors militars per fums, gasos, material pirotècnic i visors.

Categoria 3: Municions, dispositius i components

Municions per a les armes sotmeses a control pels articles 1, 2 o 12. Dispositius per armar els esquers. S'inclouen les beines, els esglaons, les cintes, les fonts d'alimentació d'ele-vada potència de sortida, els sensors, les submunicions.

Categoria 4: Bombes, torpedes, coets, míssils Bombes, torpedes, granades, pots de fum, coets, mines, míssils, càrregues de profunditat, càrregues de demolició, "productes pirotècnics", cartutxos i simuladors, granades de fumigació, bombes incendiàries, tovera de coets de míssils i puntes d'ogiva de vehicles de reentrades.

Categoria 5: Sistemes de direcció de tir

Visors d'armes, ordenadors de bombardeig, equip de punteria per a canons, sistemes de control per armes i sistemes d'adquisició de dades de vigilància o rastreig, reconeixement o identificació.

Categoria 6: Vehicles tot terrenys

Vehicles dissenyats especialment o modificats per a ús militar, carros i altres vehicles militars armats o equips pel sembrat de mines, vehicles blindats, vehicles amfibis, els pneumàtics a prova de bala.

Categoria 7: Agents químics o biològics tòxics

Agents biològics i materials radioactius, agents nerviosos, vesicants, gasos lacrimògens, agents antidisturbis.

Categoria 8: Materials energètics i substàncies relacionades

Explosius, propulsants, productes pirotècnics, combustibles i substàncies relacionades, perclorats, clorats i cromats, oxidants, aglomerants, additius i precursors.

Categoria 9: Vaixells de guerra

Vaixells de combat i vaixells de superfície o subaquàtics, equips navegables, motors dièsel dissenyats especialment per a submarins, motors elèctrics dissenyats especialment per a submarins, aparells de detecció subaquàtica, xarxes antisubmarines i antitorpedes.

Categoria 10: Aeronaus

Aeronaus de combat, vehicles aeris no tripulats, motors aeronàutics, vehicles aeris teledirigits, proveïdors de combustible, equips de respiració pressuritzats, paracaigudes, sistemes de pilotatge automàtic.

Categoria 11: Equips electrònics

Equips de contramesura i contra-contramesura electrònics, material acústic submarí, equips de seguretat de dades, equips que utilitzin xifrat, equips de guia, navegació i transmissors.

Categoria 12: Sistemes d'armes d'energia cinètica Sistemes d'armes d'energia cinètica, instal·lacions d'assaig i d'avaluació i models de prova, sistemes de propulsió, sistemes de recerca d'objectius, de guia o de propulsió derivada per a projectils.

1. Aquesta definició d'arma curta o lleugera és la usada per la OSCE; veure informe del MITC del 2012, pàg. 31.
2. Informe anual de la Posició Comuna 2008/944/PESC del Consell de la UE per la qual es defineixen les normes comunes que regeixen el control de les exportacions de tecnologia i equips militars. Recollides al Real Decreto 679/2014, de 1 d'agost (annex I); aquest Real Decreto ha estat publicat en el BOE de 26 d'agost de 2014.

Categoria 13: Equips i construccions blindades

Planxes de blindatge, construccions de materials metàl·lics o no, cascos militars, vestuari i peces de protecció.

Categoria 14: Equips per l'entrenament o simulació militar

Entrenadors d'atac, de vol, de blancs radar, de guerra antisubmarina, per al llançament de míssils, de generació d'imatge.

Categoria 15: Equips de formació d'imatge o de contra mesura

Registradors i equips de procés d'imatge, càmeres, equip fotogràfic, equip per a la intensificació d'imatges, equip de formació d'imatge d'infrarojos o tèrmica, equip sensor d'imatge per radar.

Categoria 16: Peces de forja

Peces de forja, peces per fondre i productes semi elaborats.

Categoria 17: Equips miscel·lanis, materials i biblioteques

Aparells autònoms d'immersió i natació subaquàtica, aparells de circuit tancat i semi tancat, robot, transbordadors.

Categoria 18: Equip per a la producció

Instal·lacions d'assaig ambiental, "nituradors" de tipus continu, equips o aparells d'assaig per centrifugació, premses "extrudoras de husillo".

Categoria 19: Sistemes d'armes d'energia dirigida Sistemes làser, de rajos de partícules de radiofreqüència, acceleradors de partícules.

Categoria 20: Equips criogènics i superconductors

Equips dissenyats especialment o configurats per a ser instal·lats en vehicles per aplicacions militars terrestres, marítimes, aeronàutiques o espacials, equips elèctrics superconductors.

Categoria 21: Equip lògic (software)

Equip lògic (software) per la modelització, la simulació o l'avaluació de sistemes d'armes militars o de simulació d'escenaris d'operacions militars, per les aplicacions de Comandament, Comunicacions, Control i Intel·ligència.

Categoria 22: Tecnologia

Tecnologia per al desenvolupament, producció o ús dels materials sotmesos a control.

ALTRE MATERIAL DE DEFENSA³

a. Aquelles armes de foc definides a l'article 3 de la Resolució 55/255 de l'Assemblea General de Nacions Unides, per la que s'aprova el Protocol contra la fabricació i el tràfic il·lícit d'armes de foc, les seves peces i els seus components

i municions, que no estan incloses en l'Annex I.1, articles 1, 2 i 3 de la Relació de Material de Defensa.

b. Visors i mires, telescòpics, o d'intensificació de llum o imatge, per armes de foc.

c. Artificis generadors, projectors, emissors o dispensadors de fums, gasos, "agents antidisturbis" o substàncies inhabilitadores.

d. Llançadors dels elements descrits en l'apartat c anterior.

e. Equips de llum i so provocadors d'atordiment, pel control de disturbis.

f. Vehicles per al control de disturbis amb alguna de les següents característiques:

1. Sistemes per produir descàrregues elèctriques
2. Sistemes per a dispensar substàncies inhabilitadores
3. Sistemes per dispensar agents antidisturbis
4. Canons d'aigua

g. Esposes normals

MATERIAL DE DOBLE ÚS⁴

Els productes i tecnologies de doble ús, comuns a tota la Unió Europea es classifiquen en 10 categories:

Categoria 0: Materials, instal·lacions i equips nuclears

Reactors nuclears, plantes per a la separació d'isòtops d'urani natural, urani empobrit i materials fissionables, centrifugadora de gas, espectròmetres de masses i elèctrodes de grafit.

Categoria 1: Materials, substàncies químiques, "micro-organismes" i "toxines"

Màscares antigàs, vestits blindats, dosímetres personals, preimpregnats, instruments, encunys, motlles, barrejadors contínues, màquines pel debanat de filaments, fluïts i substàncies lubricants, fluorurs, sulfurs, cianurs i derivats halogenats.

Categoria 2: Tractament de materials

Rodaments, gresols, màquines-instrument, premses isostàtiques, instruments de mesura, robots, simuladors de moviments i centres de mecanitzat.

Categoria 3: Electrònica

Components electrònics, circuits integrats, microcircuitos de microprocessador, conjunts de portes programables, components de microones, barrejadors i convertidores i detonadores, explosius accionats elèctricament.

3. La relació d'un altre material es pot trobar a: Real Decreto 679/2014, d'1 d'agost (annex II)

4. Les categories de productes de doble ús es recullen en el Reglament (UE) 1382/3924, de 22 d'octubre (en el seu annex I); Reglament publicat en el DOUE de 30 de desembre de 2014.

Categoria 4: Ordinadors

Ordinadors electrònics, híbrids, digitals, analògics, de conjunt sistòlic, neuronal i òptic.

Categoria 5: Telecomunicacions i “seguretat de la informació”

Equips i sistemes de transmissió per a telecomunicacions, sistemes de comunicacions subaquàtics, equips de ràdio, cables de fibra òptica, equips de telemesura i telecontrol i sistemes de seguretat.

Categoria 6: Sensors i làsers

Acústica, tubs intensificadors d'imatge, sensors òptics, càmeres d'instruments, òptica, làsers, gravímetres i gradiòmetres de gravetat i sistemes de radar.

Categoria 7: Navegació i aviònica

Acceleròmetres per a la navegació inercial, giroscòpics, GPS i GLONASS, sistemes de control de vol hidràulics, mecànics, electroòptics i electromecànics inclosos els de control per senyals elèctriques (*fly by wire*).

Categoria 8: Marina

Vehicles submergibles o vaixells de superfície, hidroplans, sistemes de visió subaquàtica, aparells de busseig i natació subaquàtica.

Categoria 9: Sistemes de propulsió, vehicles espacials i equips relacionats

Motors aeronàutics o marins de turbina de gas, llançadores espacials i vehicles espacials, sistemes de propulsió de coets de propulsant sòlid o líquid, motors estatorreactors, turboreactors i turbofans, coets de sondeig, motors híbrids per a coets, equips de recolzament al llançament, càmeres ambientals i anecoiques i vehicles de reentrada.

CODI ARANZELARI (TARIC) 93⁵

9301.- Armes de guerra excepte els revòlvers, pistoles i armes blanques

9301.11.00.- Peces d'artilleria (per exemple, canons, obusos i morters), auto propulsades

9301.19.00.- Les altres

9301.20.00.- Llançacoets; llançafomes; llançagranades; llançatorpedes i llançadores similars

9301.90.00.- Les altres

9302.- Revòlvers i pistoles (excepte els de les partides 9303 o 9304)

9303.- Les altres armes de foc i artefactes similars que fan servir la deflagració de la pólvora (per exemple: armes de caça, armes d'avantcàrrega, pistoles llançacoets i altres artefactes concebuts únicament per llançar coets de senyal, pistoles i revòlvers de fogueig, pistoles de matador, canons llançacaps.

9303.10.00.- Armes d'avantcàrrega

9303.20.- Les altres armes llargues de caça o tir esportiu que tinguin, almenys, un canó d'ànima llisa

9303.20.10.- Amb un canó d'ànima llisa

9303.20.95.- Les altres

9303.30.00.- Les altres armes de caça o tir esportiu

9303.90.00.- Les altres

9304.- Les altres armes [per exemple: armes llargues i pistoles de moll (resort), aire comprimit o gas, porres] (excepte les de la partida 9307).

9305.- Parts i accessoris dels articles de les partides 9301 a 9304

9305.10.00.- De revòlvers o pistoles

9305.21.00.- D'escopetes i rifles de caça de la partida 9303, canons d'ànima llisa

9305.29.00.- La resta

9305.91.00.- La resta, armes de guerra de la partida 9301

9305.99.00.- La resta

9306.- Bombes, granades, torpedes, mines, míssils, cartutxos i altres municions i projectils, i les seves parts, incloses les postes, perdigons i tacs per a cartutxos.

9306.21.00.- “Cartutxos per a escopetes i un canó d'ànima llisa i les seves parts; balins per a armes d'aire comprimit” cartutxos

9306.29.- La resta

9306.29.40.- Beines

9306.29.70.- La resta

9306.30.- Els altres cartutxos i les seves parts

9306.30.10.- Per a revòlvers i pistoles de la partida 9302 i per a pistoles metralladores de la partida 9301

9306.30.30.- Per a armes de guerra

9306.30.91.- Cartutxos de percussió central

9306.30.93.- Cartutxos de percussió anual

9306.30.97.- La resta

9306.90.- La resta

9306.90.10.- De guerra

9306.90.90.- La resta

9307.- Sabres, espases, baionetes, llances i altres armes blanques, les seves parts i fundes.

5. Bases de dades de Comerç Exterior.

INFORME Núm. 11

La Banca Armada. Inversions explosives dels bancs i caixes. Rànquing de la banca armada a Espanya

Jordi Calvo Rufanges
Març de 2012

INFORME Núm. 12

El complex militar-industrial. Un paràsit en l'economia espanyola

Pere Ortega i Camino Simarro
Abril de 2012

INFORME Núm. 13

Pirateria a Somàlia: excusa o oportunitat geopolítica? Una mirada diferent a la participació militar espanyola i internacional contra la pirateria

Loretta P. Martin, Teresa de Fortuny i Xavier Bohigas
Octubre de 2012

INFORME Núm. 14

Veritats i mentides al pressupost militar espanyol de 2013

Pere Ortega
Octubre de 2012

INFORME Núm. 15

Exportacions espanyoles d'armament 2002-2011. Quan la venda d'armes és una prioritat política

Tica Font, Eduardo Melero i Camino Simarro
Gener de 2013

INFORME Núm. 16

Las otras violencias en América Latina

Pere Ortega i Moara Crivelente
Gener de 2013

INFORME Núm. 17

La indústria militar a Catalunya, un desig insatisfet

Pere Ortega · Juny de 2013

INFORME Núm. 18

Exportacions espanyoles d'armament 2003-2012

Tica Font, Eduardo Melero i Camino Simarro
Juliol de 2013

INFORME Núm. 19

Exportacions espanyoles d'armament 2003-2012

Tica Font, Eduardo Melero i Camino Simarro
Juliol de 2013

INFORME Núm. 20

Evolución de la banca armada en España

Jordi Calvo Rufanges · Octubre de 2013

INFORME Núm. 21

El militarisme al Nord d'Àfrica

Blanca Camps-Febrer i Pere Ortega
Gener de 2014

INFORME Núm. 22

La política militar del gobierno Rajoy

Tomàs Gisbert, Maria de Lluc Bagur i Gemma Amorós · Febrer de 2014

INFORME Núm. 23

Drons militars. La guerra de videojoc amb víctimes reals

Jordi Calvo, Anna Escoda, Carles Blanco i Gabriela Serra
Març de 2014

INFORME Núm. 24

Exportacions espanyoles d'armament 2004-2013. El govern promou exportacions il·lícites d'armament?

Tica Font, Eduardo Melero, Camino Simarro
Juliol de 2014

INFORME Núm. 25

Inèrcia, malbaratament i engany en la despesa militar. Anàlisi del pressupost de Defensa espanyol de l'any 2015

Pere Ortega i Jordi Calvo Rufanges
Desembre de 2014

INFORME Núm. 26

Frau i improvisació en la despesa militar. Anàlisi del pressupost de defensa espanyol de l'any 2016

Pere Ortega i Xavier Bohigas
Octubre de 2015

CENTRE DELÀS
D'ESTUDIS
PER LA PAU

Grafisme: col·laboració de la Fundació Tam-Tam

Amb el suport de:

Ajuntament de
Barcelona